

NAŠE DELO

GLASILO DELOVNIH KOLEKTIVOV

ZDRUŽENIH PAPIRNIC LJUBLJANA

PAPIRNIC KOLIČEVO

V XIV. leto

VEVČE, JANUAR — Trinajstkrat po 12 mesecev se je že zvrstilo, odkar izhaja glasilo kolektiva »Naše delo«. Letos stopamo v štirinajsto leto izdavanja.

Mnogo je bilo v njem napisanega, tako s področja gospodarskega življenja tovarne, kot tudi iz življenja kolektiva. Vrstili so se strokovni članki, ki so dali večje ali manjše prispevke k boljšemu strokovnemu delu papirničarjev in drugih poklicev. Časopis je dal nasvete o organizaciji dela in poročal o bistvenih spremembah, ki so pozitivno vplivale na napredek dela. Glasilo ni prezrlo dela samoupravnih organov, kakor tudi ne delovanja vseh družbenopolitičnih organizacij v podjetju. Spremljalo je kulturno delo v tovarni in okolici in zaznamovalo domala vse športne prireditve, bodisi, da so bile te v organizaciji športnega društva Slavije, Ilirije in SD »Bine Grajzer« ali pa prireditve športnega aktivna sindikalne podružnice oziroma PD Papirnice Vevče.

Pohvalen je interes članov kolektiva za domače glasilo. Nekateri pravijo, da ga preberejo od začetka do konca. Veselejo se ga tudi naši upokojenci in mladina, ki služi vojaški rok in katerim redno časopis pošiljamo.

Se vedno pa so dogajanja in problemi premalo obdelani. Dopisništvo je v bližnji preteklosti pohvalno potekalo, medtem ko strokovni delavci, vodje oddelkov in vodstveni delavci v zadnjem času pozabljajo (ne vsi), da je marsikaj dobrega, naprednega in za gospodarski in splošni vzpon pomembnega, odvisno od informiranja. Za to pa je najboljša in najenostavnejša oblika obveščanja v glasilu kolektiva.

»Naše delo« zunanje oblike ni veliko spremenilo. Le toliko, kolikor se je spreminjal izdajatelj. V začetku ga je izdajal DS Papirnice Vevče sam, nato skupaj s Celulozo Medvode — takrat je to bilo enotno podjetje. Kmalu je pristopila še Papirnica Količevo, nato pa so se Medvode spet ločile. Tako časopis zdaj izdajata delavska sveta Vevč in Količevega. Spreminjala pa se je vsebina. Glasilo je postajalo vedno zanimivejše in pestrejše. Številne fotografije so popestrile vsebino. Vsakdo, ki je le želel in hotel, je našel v »Našem delu« tudi sebe in svoje okolje. Pozornost smo posvetili tudi kadrovskim spremembam in jubilejem, zlasti pa samoupravljanju.

Dejstvo je, da je obveščena nujen pogoj samoupravljanja. Ne vedeti, se pravi, ne sklepati ali nepravilno sklepati. Samokontrola in kontrola dela je možna le tedaj, ko so nam znana dejstva in okoliščine. Za vse to pa mora biti prisotno hotenje organov OZD in hotenje posameznikov. Ni moč dvomiti, da bo naše glasilo zanimivo tudi v bodoče, če mu bodo člani kolektivov Količevega in Vevč stali ob strani in sodelovali še bolj kot doslej. Za dosedanje dela pa lepa hvala.

Odg. urednik

Konstrukcija in varstvo pri delu na zbor delavcev

VEVČE, JANUAR — Strokovni svet je brez pripomb sprejel predlog reorganizacije konstrukcijskega oddelka in predlog za prestatitev službe varstva pri delu iz skupnih služb v obrat vzdrževanja.

SS je predlagal, naj o nameravani organizaciji razpravljata tudi zbor delavcev obrata in delavski svet podjetja. Predlog je dala v razpravo organizacijsko-analitska služba. Njegova vsebina je naslednja:

1. Glede na to, da se v zadnjem času izvaja predlog organizacijskih sprememb v obratu vzdrževanje, je potrebno spregovoriti tudi nekaj besed o oddelku konstrukcije.

Da bo slika jasnejša, bom v grobih orisih prikazal, katere organizacijske spremembe smo v letošnjem letu sprejeli v obratu vzdrževanje.

Sprejeti predlog vsebuje delitev osnovne dejavnosti obrata vzdrževanje na samostojne oddelke in sicer:

- oddelk za strojništvo,
- oddelk za elektrotehniko,
- oddelk za gradbeništvo,
- konstrukcijski oddelk.

Navedeni samostojni oddelki tvorijo organizacijsko enoto — OBRAT VZDRŽEVANJE.

Samostojnost oddelka za strojništvo in oddelka za elektrotehniko bi ojačali tako, da bi konstrukcijo razdelili na omenjena oddelka in sicer tako, da bi imel oddelk za strojništvo zaradi narave dela številčnejšo in strokovnejšo zasedbo.

S tem ukrepom se ukine konstrukcija kot samostojni oddelk in postane del dejavnosti v oddelku za strojništvo in oddelku za elektrotehniko.

Predlog kadrovske premestitve delavcev oddelka konstrukcije:

1. Oddelk za strojništvo:

	Štev. delavcev
— samostojni konstruktor	1
— konstruktor I.	1
— konstruktor II.	1
— tehnični risar — arhivar	1

2. Oddelk za elektrotehniko:

— konstruktor I.	1
— tehnični risar — arhivar	1

Vodja oddelka za strojništvo vodi in je neposredno odgovoren za delo konstruktorjev in tehničnega risarja — arhivarja v oddelku za strojništvo. Ukine se delovno mesto »vodja konstrukcije«.

Konstruktor I. in tehnični risar — arhivar sta neposredno podrejena vodji oddelka za elektrotehniko. Glede na to vodja oddelka strokovno vodi in nadzira njihovo delo.

Predlog okvirno nakazuje delovanje konstrukcije v obratu vzdrževanje. Kolikor se s predlogom strinjate, bo naslednja naloga organizacijskega oddelka dokončna priprava predloga delovanja konstrukcije v oddelku strojništva in oddelku elektrotehnike, za kar bom potreboval sodelovanje poleg vodstva vzdrževanja (neposredno odgovorno za uspešno organiziranost) tudi vseh vodij obratov. S tem želim, da bi se upoštevala mnenja, želje in pripombe vseh vodij posameznih obratov.

2. Da bi se osnovne naloge službe »varstva pri delu« v čim večji meri izvrševale oz., da bi služba služila svojemu namenu, za kar jo v podjetju imamo, se moramo vprašati, kje naj bo njeno mesto v naši delovni organizaciji.

Gledano s stališča neposrednega proizvajalca — delavca pri

stroju, menim, da mu mora biti varnostni inženir čim bližje, kajti edino takšen neposreden stik daje večje možnosti odpravljanja možnih nevarnosti oziroma predvzemati ukrepe preventivnega značaja.

Nikakor ne moremo mimo dejstva, da bi morala služba »varstva pri delu« vedno tesno sodelovati z vodstvom vzdrževanja, jih opozarjati — dajati pripombe (glede varnosti) pri graditvi večjih ali manjših projektov, kot tudi kakršnihkoli sprememb na strojih, napravah, delovnih prostorih itd.

Takšno tesno sodelovanje bi vzpostavili tako, da bi bila varnostna služba sestavni del obrata vzdrževanja, saj s tem varnostnemu inženirju omogočimo večjo informiranost (možnost nevarnosti na posameznih delovnih mestih), kot tudi stalen pregled nad omenjenimi vzdrževalnimi deli.

Vzrok za navedeni organizacijski poseg je prav tako v tem, da je delovanje službe »varstva pri delu« zelo sorodno delu vzdrževalcev. Na eni strani gre za to, da se stroji vzdržujejo in usposablajo za brezhibno delovanje (dolžnost in cilj vzdrževalcev), po drugi strani pa je potrebno ugotavljati, ali je stroj brezhiben tudi glede varnosti oziroma ali smo stroj usposobili tudi tako, da bo varen za delavca, ki bo na stroju delal (dolžnost službe varstva pri delu, da ugotovi in poda svoje mnenje).

Zavarovati delavca pred možnimi nevarnostmi je glavna naloga varnostnega inženirja. Zavarovanje se v večini primerov izvaja prek vzdrževanja, zato mislim, da je za strokovno vzdrževanje predlogov, opozoril, pripomb s strani varnostne službe potrebno vzpostaviti tesno vez med vzdrževanjem in službo »varstva pri delu«.

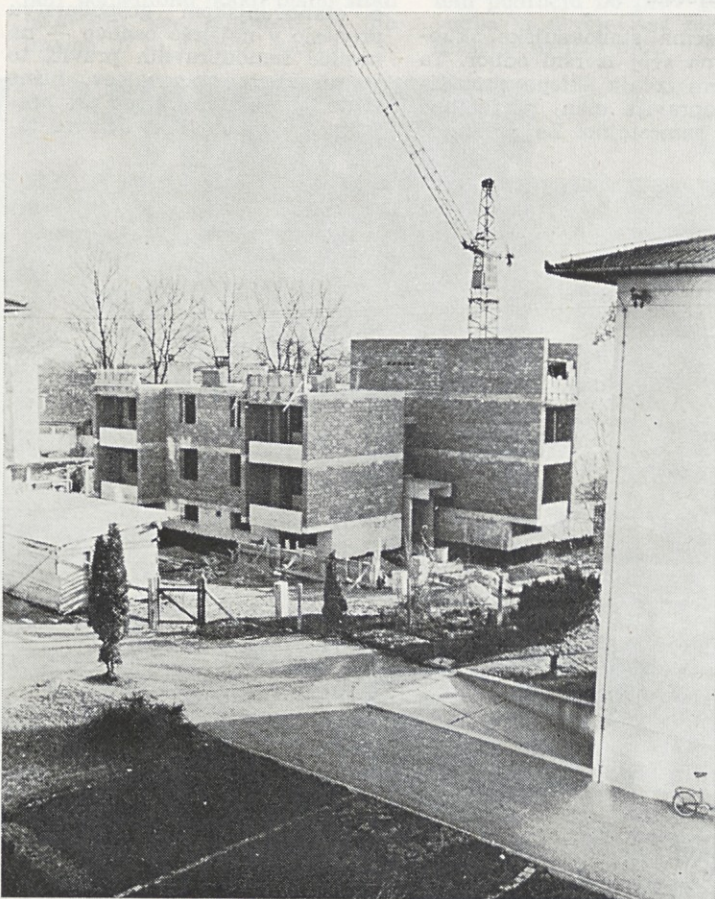
Stanovanjski stolpič v Radomljah

KOLIČEVO, JANUAR — Lansko jesen je v zvezi s sklopom delavskega sveta gradbeno podjetje »Obnova« pričelo graditi šestnajststanovanjski stolpič v Radomljah. Kljub temu, da je jesensko deževje oviralo nemoteno delo gradbenikov, so rezultati že vidni.

Končna faza gradnje je predvidena za jesen letošnjega leta; tako bomo z izgradnjo pridobili osem dvosobnih, štiri enosobna in štiri trisobna stanovanja.

Štirinajststanovanjskim blokom, ki so bili zgrajeni na predlog Papirnice Količevo v Radomljah, se pridružuje še peti (Foto: Nada J.)

Iz fotografije je razvidno, kako bo izgledal nov stanovanjski stolpič (Foto: Nada J.)

Rešitev novoletne križanke

Vodoravno: ob novem letu naj vam lepih uric bo obilo, Čaven, okel, Aca, Iz, Sana, zvitek, kal, zapik, iskrinje, lepak, lina, merino ovca, etanol, NDR, Shakespear, aroma, čut, KS, moire, solinar, SO, omot, scena, Ross, T. N., Vujin, as, M. E., ekskadra, E. Č., ses, Tespis, ostriz, SA, Asta, Ptice, Ilirija, era, reva, eter, baliar, ljubezen, rek, Litija, jedača, Jodl, pasat, Evica, uta, los, tempelj, ak, ivje, lovka, diskont, rašpla, on, apel, ogorek, V. P., vrba, Ulcinj, kupa, steatit, Una, Vis, šen, navpik, Times, Kati, p. n., grčica, uk, CT, Alva, ako, erar, NS, Aon, nat.

Pri žrebanju reševalcev »Novoletne križanke« so imeli srečo naslednji člani kolektiva in prejmejo:

10 din Marija POVIRK — Vevče

10 din STANE TRTNIK — Vevče

20 din Vilma SRČNIK — Vevče

20 din Marija GLOBOKAR — Vevče

60 din Hilda GRADIŠEK — Vevče

100 din Jolanda KAMŠEK — Vevče

Stanovanjsko gospodarstvo v bodoče

VEVČE, JANUAR — Že dalj časa se je celotna naša družba pripravljala na korenite spremembe v našem družbenopolitičnem življenju. Danes lahko rečemo, da so te priprave pri kraju, da je temelj naše nove ureditve postavljen, da bo prav gotovo minilo še dosti časa, da bo vse teklo tako kot je zamišljeno. Osnovali smo torej delegatski sistem, sistem, ki zagotavlja večji vpliv neposrednih proizvajalcev, občanov zainteresiranih ljudi na posameznem področju pri odločanju o teh stvareh.

Tudi na področju stanovanjskega gospodarstva se je (se bo) marsikaj spremenilo. Zakonodajalci so sprejeli celo vrsto novih predpisov, ki bodo uravnavali tovrstno problematiko. Prav tako je bilo sprejetih več samoupravnih sporazumov o ustanovitvi samoupravnih stanovanjskih skupnosti. Le-te bodo v prihodnosti glavni nosilec stanovanjskih fondov. V naši občini so ustanovitelji sredi jeseni preteklega leta že podpisali Samoupravni sporazum o ustanovitvi stanovanjske skupnosti Ljubljana Moste-Polje. Ustanovitelji te samoupravne skupnosti je tudi naša delovna organizacija. V novembru se je skupščina naše stanovanjske skupnosti tudi konstituirala. Vse občinske stanovanjske skupnosti bodo v najkrajšem času tudi podpisale samoupravni sporazum o ustanovitvi stanovanjske skupnosti. V diskusijah o tem samoupravnem sporazumu je bilo predvsem iz občinskih stanovanjskih skupnosti, ki imajo svoje območje izven središča Ljubljane, poudarjeno, da se naj dosledno uporablja izraz Ljubljanska stanovanjska skupnost in ne mestna stanovanjska skupnost. V čem je razlika? Predvsem v tem, da bi si pod izrazom mestna prav lahko razlagali, da je bila ta stanovanjska skupnost ustanovljena, da bi reševala tozadevno problematiko le v centru Ljubljane in ne tudi na obronkih ljubljanske regije.

Drugi veliki problem pri ustanavljanju ljubljanske stanovanjske skupnosti, oziroma točneje rečeno, pri sestavi besedila samoupravnega sporazuma o ustanovitvi samoupravne stanovanjske skupnosti Ljubljana je ta, da si občinske stanovanjske skupnosti niso enotne o tem, kako naj se zagotovi enakopraven položaj občanu sleherne ljubljanske občine do posameznih pravic, o katerih bodo v prihodnje odločale stanovanjske skupnosti in za katere se zbirajo sredstva na podlagi samoupravnih sporazumov oziroma zakonskih določil. Tu gre predvsem za zadeve, katere je do sedaj urejal Solidarnosti

sklad in Zbor vlagateljev, to se pravi, gre predvsem za to, da se zagotovi enak položaj pri pridobivanju stanovanjske pravice na stanovanjih, zgrajenih s pomočjo družbenih sredstev.

Na žalost je naša stanovanjska skupnost osamljena v zahtevi, da se resnično tak enakopraven položaj občanov Ljubljane zagotovi.

Že iz prejšnjega besedila je razvidno, da bodo na področju stanovanjskega gospodarstva torej delovale občinske stanovanjske skupnosti. V Ljubljani bo poleg teh delovala še ljubljanska stanovanjska skupnost, seveda z vidika reševanja tovrstne problematike kompleksno, uravnovešeno, smotrno in enakopravno na celotnem območju ljubljanske regije.

S sodobnim namenom, le v celotnem slovenskem prostoru, je ustanovljena Zveza stanovanjskih skupnosti Slovenije.

Posamezne občine, oziroma ustanovitvi z njihovih območij, imajo možnost ustanoviti eno stanovanjsko skupnost za območje dveh ali več občin. To možnost so neke tudi izkoristili.

Sedaj je globalno podana slika organizacije stanovanjskih skupnosti. Prav gotovo pa bo za posameznika veliko bolj zanimivo, s čim se bo posamezna stanovanjska skupnost (predvsem občinska) ukvarjala, kdo bo te zadeve v praksi neposredno izvrševal, kakšne so pravice stanovalcev, hišnih svetov itd. Najvišji organ vsake stanovanjske skupnosti je skupščina. Njene glavne naloge so:

— sprejema statut in druge predpise skupnosti,

— pripravlja programe stanovanjske gradnje in predlaga občinski skupščini srednjeročni program stanovanjske gradnje,

— daje občinski skupščini predloge za sprejem drugih predpisov v zvezi s stanovanjsko problematiko,

— daje pobudo za usklajeno delo vseh dejavnikov, ki sodelujejo pri gradnji stanovanj,

— sklepa pogodbe z organizacijo za vzdrževanje oziroma z drugimi specializiranimi organizacijami o vzdrževanju družbenega stanovanjskega fonda,

— ustanavlja TOZD, zavode in podobne organizacije, ki so potrebne za izvajanje nalog stanovanjske skupnosti,

— opravlja še celo vrsto drugih nalog s področja stanovanjskega gospodarstva.

Skupščina stanovanjske skupnosti ima svoj izvršni odbor. Ta predvsem izvaja sklepe skupščine in opravlja manj pomembne zadeve samostojno. Za posamez-

na interesna področja ima skupščina tri odbore in sicer:

— odbor za graditev stanovanj,

— odbor za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami,

— odbor za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu.

Odbor za graditev stanovanj se ukvarja s problematiko gradnje stanovanj. Ta odbor bo tudi prevzel naloge, katere je do sedaj opravljal Zbor vlagateljev, to se pravi, usmerjal bo sredstva, katere delovne organizacije in druge družbeno-pravne osebe namensko združujejo za stanovanjsko graditev.

Odbor za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami v družbeni lastni skrbi predvsem za to, da se obstoječi stanovanjski sklad vzdržuje in obnavlja, ter se le-to v praksi tudi zagotovi.

Odbor za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu prevzame delo, katerega je do sedaj opravljal solidarnostni sklad, se pravi, da pripravlja predlog prednostne liste za dodeljevanje stanovanj, zgrajenih s sredstvi za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu, pripravlja predloge osnov za dobro nadomestitev stanarine. V okviru tega odbora deluje samostojno tudi komisija za reševanje stanovanjskih vprašanj borcev NOV.

Omenjeno je že bilo, da stanovanjska skupnost sklepa pogodbo s specializirano delovno organizacijo za zagotovitev smotrne vzdrževanja družbenega stanovanjskega sklada.

Naša stanovanjska skupnost je za zagotovitev teh nalog že sklenila pogodbo in sicer bo na območju občine Moste-Polje te naloge opravljal podjetje »FOND«. V najkrajšem času bo potrebno tudi stanovanjski sklad naše delovne organizacije, s katerim je do sedaj gospodarila stanovanjska enota, prenesti na »FOND«. Tako morajo torej vsi koristniki stanovanj naše delovne organizacije računati s tem, da se bodo morali glede vseh zadev, katere je do sedaj opravljal služba družbenega standarda, obračati na »FOND«. V najkrajšem času bo potrebno aktivirati tudi vse hišne svete v hišah, ki so družbeno lastnina.

Hišni sveti oziroma zbori stanovalcev so za ustanovitvi samoupravnih stanovanjskih skupnosti osnovni nosilci upravljanja in odločanja politike stanovanjskega gospodarstva. To se pravi, da se je upravljanje in odločanje o stanovanjskem gospodarstvu preneslo v najširšo osnovo — na nosilce samoupravnih pravic, to je na zore stanovalcev, hišne svete, zore stanovalcev pri krajevnih skupnostih in delavce te-

meljnih organizacij združenega dela.

Delitev funkcij upravljanja in odločanja je naslednja:

Hišni svet oziroma zbor stanovalcev:

— odloča o stroških obratovanja hiše in delitvi teh stroškov,

— sprejema in izvaja program tekočega vzdrževanja hiše,

— sodeluje pri izdelavi programov investicijskega vzdrževanja in realizacije hiše,

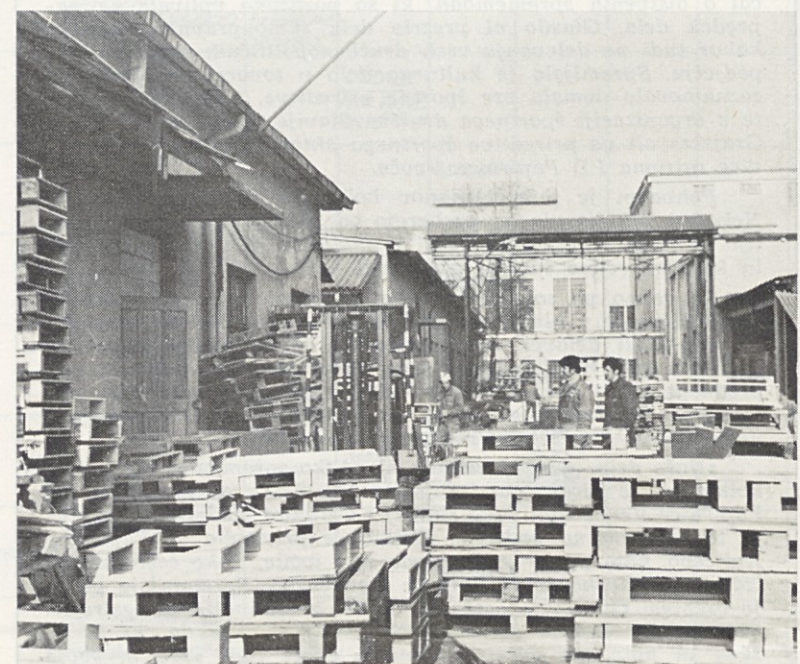
— odloča o oddaji službenih stanovanj za hišnike, kurjače itd.,

— odloča o nastavitvi hišnika, kurjača, snažilke itd.,

— odloča o drugih nalogah iz svoje pristojnosti.

Zbor stanovalcev v krajevni skupnosti:

— voli in odpokliče predstavnike stanovalcev v stanovanjski skupnosti,

Skrbno odbiranje že rabljenih palet lahko prinese lep prihranek. Nastaja pa vprašanje prostora za skladiščenje

Pred nami je leto aktivnosti

VEVČE, JANUARJA — Prvi mesec leta 1975 je že skoraj minil. Ne moremo trditi, da preteklo leto ni bilo leto praktičnega dela in velikih rezultatov. Toda živa, neposredna, masovna in vsestranska akcija uresničevanja načela nove ustave in sklepov X. kongresa ZKJ je pred nami v naslednjih mesecih.

V letu 1974 je bilo potrebno veliko časa in truda, da je federa-

cija povezala in koordinirala delo zbora stanovalcev in hišnih svetov, nudi pomoč za organizacijo in delo hišnih svetov,

— obravnava splošno problematiko stanovanjskega gospodarstva in seznanja s svojimi stališči stanovalce, krajevno skupnost, stanovanjsko skupnost, občinsko skupščino in druge organe ter samoupravne organizacije.

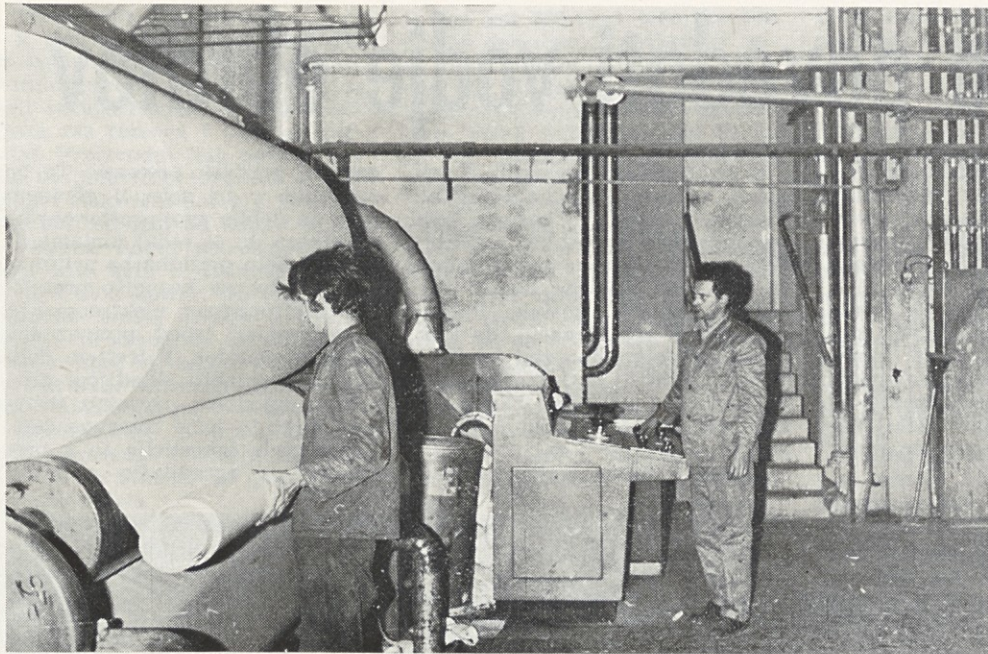
Pristojnosti stanovanjskih skupnosti so v kratkem navedene že v prejšnjem besedilu.

Zavedati se moramo, da so naloge teh organov, ki bodo v prihodnosti reševali stanovanjsko problematiko tu le na kratko navedene, da je pred njimi še cela vrsta nerešenih vprašanj in da bo ta nova organizacija stanovanjskega gospodarstva zadala še nemalo problemov vsem, ki se s tem ukvarjajo. K temu moramo dodati tudi to, da se lotimo resnično novih prijemov reševanja tovrstnih zadev, zato bo potrebno imeti predvsem v tem prehodnem obdobju malo več potrpljenja.

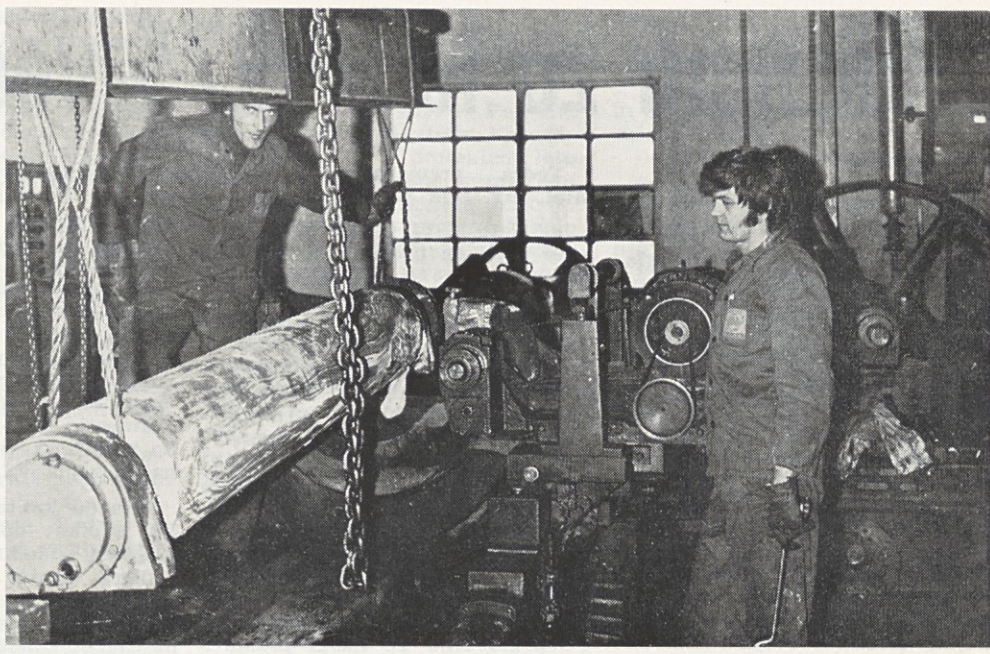
Niko

Pogled na združene papirnice Ljubljana-Vevče pred leti z južne strani. Na levi: obrat za proizvodnjo premazanih papirjev. V ozadju stari del tovarne. Morda bo tu le stal nekoč V. papirni stroj

Ivan Žibert s svojim pomočnikom pripravlja na vzdolžnem rezalnem stroju papir za nadaljnjo predelavo

Brušenje različnih valjev za proizvodne stroje zahteva strogo natančnost. Na sliki: Brusilnica valjev pri delu na brusilnem stroju

Kaj nam za leto 1975 vedo povedati vodje obratov

VEVČE, JANUARJA — Prvi mesec letošnjega leta je za nami. Koliko je bilo napravljenega v preteklem letu, je bilo razvidno iz vsakomesečnih obvestil, natančno pa bo dosežene rezultate pokazal zaključni račun. Za kolektiv je najvažnejša proizvodnja. Vse druge dejavnosti to glavno dejavnost pač samo spremljajo.

Poglejmo, kaj pravijo o stanju in načrtih ali tudi željah vodje obratov. Ali bomo te načrte uresničili pa je tudi odvisno od nas vseh.

Vodja proizvodnje, dipl. ing. Janez Hribar:

»Kot vemo je obrat proizvodnje papirja najstarejši v naši tovarni, čemur je zob časa pustil tudi svoj večni pečat, ki ga niti v dobrem niti v slabem ni več moč zabrisati. Stari stroji s svojo zgodovino bi pač imeli marsikaj povedati in potožiti, kako so si s svojim delom zaslužili svoj pokoj. Vendar ti upi zaenkrat še niso uresničljivi. Zato smo si zadali še precej nalog, ki jih bo potrebno uresničiti, da bi si tudi na teh strojih olajšali delo in ustvarili možnosti na njih še naprej izdelovati kvaliteten papir.

Na PS 4 bodo v kratkem dokončane razpuščevalne naprave, ki bodo omogočale razpuščevanje premaznega izmeta ter skladiščenje tega v dveh velikih kadeh.

To bo tudi omogočalo enakomerno doziranje enake količine enakobarnega izmeta, kar je bilo sedaj eden perečih problemov pri izdelavi premazanega papirja.

Pred nami je tudi že dolgo pričakovani remont PS 3. Ob tej priložnosti bo rekonstruirana mokra skupina, vgrajeni odvodnjavni elementi in montirane nove sesalne črpalke, ki bodo omogočale obratovanje brez manšona ter pranje vseh mokrih klobučevin z brizgalnimi in sesalnimi cevmi. Rekonstruirana bo klejna stiskalnica ter vgrajena sesalna struga, na sušilni cilindri pa klejni stiskalnici. Poleg teh novosti pa bodo opravljena še ostala potrebna remontna dela.

V veliko olajšanje pri vnašanju surovin bodo razpuščevalne naprave, ki jih bomo montirali na mesto starih kolodrobov. S ponizanjem pulperja IV. PS pa bo z istega mesta s transportnim trakom omogočeno polnjenje pulperja, s čimer bo odpadlo težavno transportiranje surovin v prvo nadstropje.

Z ureditvijo priprave pomožnih sredstev z enega mesta za vse stroje se bo tudi pripomoglo k lažjemu delu, predvsem pa k manjšim stroškom proizvodnje.

Z ureditvijo zavor na kalandru I. in III. ter mostnim dvigalom za menjavo kalandrskih valjev pa bo tudi v dodelavi omogočeno lažje delo pri dodelavi

vedno večjega števila satiniranih papirjev.

Vsa ta dela pa so seveda le gašenje težav, ki jih imamo pri obratovanju s starimi napravami. Zato ne smemo štediti niti najmanj svojih sil v boju za dosego našega mnogoobetajočega cilja — postavitve novega papirnega stroja PS 5. Pri tem pričakujemo tudi znaten delež pomoči skupnih služb.

Pri teh načrtih pa ne smemo pozabiti naše razširitve programa — izdelave ročno izdelovanih papirjev, katere bomo izdelovali v obnovljenih prostorih starega inštituta. To bo obenem tudi krutek skok nazaj v zgodovino našega papirništva, s kakšno tehniko so pred 500 leti pričeli naši predniki v istih krajih izdelovati papir. Kot vse starine, so tudi taki papirji v zadnjih časih iskani dragoceni artikli.

Vsi ti načrti in želje nas spremljajo v začetek novega leta v upanju, da bi se nam le uresničile, kajti od tega je odvisno še mnogo drugega, od našega osebnega počutja, finančnega položaja naše tovarne pa vse do nadaljnjega obstoja tovarne. Kot vemo, se vsepovsod kažejo določene težave, ki tudi papirstvu ne bodo prizanesle, zato je še toliko bolj pomembno, kako bomo znali izkoristiti vse možnosti, ki jih imamo in to v veliki meri.

Vodja vzdrževanja, dipl. ing. Janez Primožič:

»Vsa prizadevanja bodo, kot vedno, tudi letos usmerjena k boljšemu opravljanju delovnih nalog, ki so predvsem:

— skrajševanje zastojev, ki jih povzroča naravna obraba, šibke točke v konstrukcijah, nepravilno ali grobo ravnanje z napravami, preobremenjevanje le-teh, včasih pa tudi slabo opravljeno popravilo;

— skrajšanje reparatur z izboljševanjem pripravljenosti planiranih del, pa tudi s krčenjem spiskov reparaturnih del na najnujnejša,

— realizacija plana investicijskega vzdrževanja, ki bo letos znašal skoraj eno stoto milijardo dinarjev.

K boljšemu opravljanju delovnih nalog bo prav gotovo pripomogla predvidena nova organizacijska zasnova obrata, ki ga bodo sestavljali v bistvu trije oddelki: strojni, elektrotehniški in gradbeni. V vsakem od teh oddelkov se bodo pod enotnim vodstvom obravnavali problemi posamezne panoge vzdrževanja v celoti, tudi konstrukcijski del, zato za potrebe vzdrževanja posebna konstrukcija kot oddelek ne bo več potrebna. Pomembna naloga na tem področju bo prav gotovo izvedba in uveljavitev nove organizacije delitve dela.

Posebna in dosežna naloga, ki se letos postavlja pred obrat, je nadomestitev mizarske, tesarske, pleskarske, jermenarske, zidarške in elektrotehnične delavnice, ki bodo porušene zaradi predvidene gradnje novega papirnega stroja. Nova lokacija teh delavnic bo verjetno vsaj začasno sedanja zgradba žage, embalažne delavnice in skladišča lesa. Ob tem bo potrebno rešiti vprašanje žage, skladiščenje lesa in embalaže, embalažna delavnica sama pa bi predvidoma v sedanjem obsegu ostala tudi v bodoče za posebne in nujne potrebe po paletah. V zvezi z novim strojem bo treba misliti tudi na to, da se nabavijo nekateri novi dodelavni stroji.

Kadrovskih problemov, ki se bodo morda pojavili v zvezi z novim strojem, najbrž ne bo težko reševati, če bodo osebni dohodki primerni in če bomo sposobni reševati tudi eventualne stanovanjske probleme.

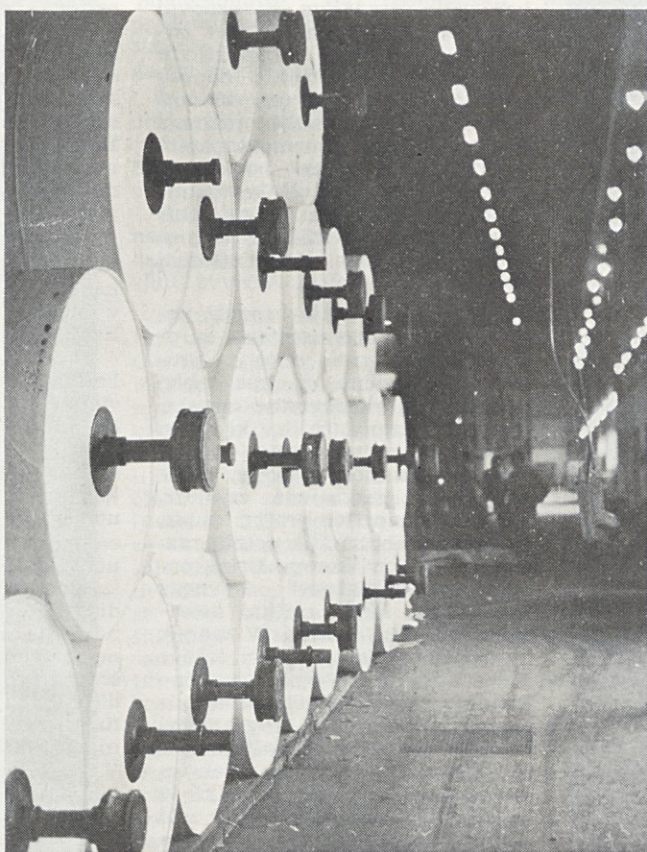
Vodja obrata tapet, ing. Ivan Bogovič:

»Preteklo je nekaj več kot eno leto od prve poizkusne proizvodnje izdelovanja tapet. V tem času smo izdelali že ca. 822.621 rolic v 60 različnih vzorcih in 120 koloritih. Izbor se je občutno povečal

Nadaljevanje na 4. str.

Pred obratom za proizvodnjo tapet

Osnovni papir iz IV. PS čaka na premazovanje. Njegova proizvodna cena je podobna cenam drugih papirjev

Pogled na del tovarne

Kaj nam za leto 1975 vedo povedati vodje obratov

Nadaljevanje s 3. str.

in danes lahko postrežemo že tudi najzahtevnejšim kupcem.

V sezoni tapeciranja je dosegla prodaja lepe uspehe. V času mrtve sezone pa smo izdelali potrebno količino novih katalogov in naredili potrebno zalogo rolic tapet, da bi lahko v vsakem momentu postregli s katerikoli vzorcem.

V preteklem letu so tapete že dale svoj delež k dobrim poslovnim rezultatom podjetja. Prav gotovo so imeli velik vpliv na uspešnost poslovanja tržni pogoji, pa tudi nova oblika organizacije, ki je bila uvedena pred enim letom. Nova organizacija je dala vodjem obratov večje možnosti dela na strokovnem, organizacijskem in samoupravnem področju. Poglobila je samoupravne odnose in znatno prispevala k hitrejšemu in celovitejšemu razvoju obratov.

Sedaj se na skupnih sestankih pogovorimo predvsem o tem, kar je pomembno za dobro medsebojno delo, medtem ko skušamo probleme v obratu samem reševati prek zbora delavcev, strokovnega sveta obrata in v veliki meri na samem delovnem mestu.

Načrti za prihodnje leto so v okviru realnih možnosti. V prvi vrsti moramo dobro izkoristiti obstoječe kapacitete in dvigniti produktivnost ob enaki oziroma boljši kvaliteti izdelka.

V začetku februarja bomo dali na tržišče novo lepilo za lepljenje tapet VETI in VETA — special. S prodajo lepil in ostalega polagalskega orodja bomo izboljšali servis in znatno pripomogli k uspešnejši prodaji tapet.

V okviru malih investicij želimo kupiti nekaj dodatnih naprav, ki bodo pocenile proizvodnjo in dvignile kvaliteto izdelka.

Pri investicijskem vzdrževanju bo, poleg nujnih del v obratu tapet, opravljena tudi preureditev tiskarne. Urediti želimo strojno in knjigovodno, kjer bi postopoma izdelovali doma vse tiskovine, kataloge in brošure.

Vodja premaznega oddelka, dipl. ing. Edo Ulčakar:

»V letu 1974, ki je za nami, smo imeli na premazu precej težav z dobavo osnovnih surovin, ki so nujno potrebne za normalno obratovanje. Zaradi pomanjkanja le-teh smo v preteklem letu zaustavili proizvodnjo premazanih papirjev za dvajset dni! Na premaznem stroju smo namenoma izdelovali premazane papirje, katerih izdelava je zamudna, da smo na ta način čim bolj povečali število obratovnih dni ob čim manjši porabi surovin. Razumljivo je, da so bile ob takih pogojih obratovanja proizvedene količine posameznih papirjev znatno nižje kot v predlanskem letu. Povpraševanje po naših premazanih papirjih je bilo vseskozi večje, kot so bile naše možnosti izdelave. V letu, ki je pred nami, kaže, da ne bomo imeli toliko težav z nabavo surovin, obstaja pa bojazen glede plasmaja. Znano je, da so grafična podjetja uvozila v lanskem letu, ko niso mogla dobiti zelenih količin premazanih papirjev na domačem tržišču, velike količine teh papirjev, kar se sedaj kaže v nasičenosti tržišča. Lahko se zgodi, da bomo zaradi tega imeli tudi letos nepopolno izkoriščene proizvodne zmogljivosti. Nekatera sorodna podjetja imajo že sedaj težave s prodajo svojih izdelkov. Da se ne bomo znašli tudi mi v podobnem položaju, ki lahko postane zelo kritičen, je treba poskrbeti, da se temu izognemo v največji možni meri. Proizvajalci, zaposleni neposredno na delovnih mestih v proizvodnji, imajo odločilen vpliv na kvaliteto končnega izdelka. Dobra kakovost izdelka je lahko v znatni meri garancija, da bomo tak izdelek lahko tudi prodali.

V lanskem letu nismo imeli v prvem triletnem praktično nobenih pripomb na kvaliteto naših premazanih papirjev kljub temu, da je kvaliteta papirjev v primerjavi s tistimi, ki so bili izdelani v predhodnem obdobju, znatno upadla — delno iz objektivnih, v dokajšnji meri pa tudi iz subjektivnih razlogov. Razlog, da ni bilo reklamacij, je bil v

velikem pomanjkanju papirja na tržišču. V zadnjem trimesečju preteklega leta, ko je bilo papirja dovolj, so se pričele vrstiti pripombe na kvaliteto našega premazane papirja, kakor tudi resnejše reklamacije. Če bomo hoteli obdržati kupce naših papirjev, oziroma pridobiti nove, lahko k temu pripomore vsakdo izmed nas z večjo pazljivostjo in vestnostjo pri svojem delu, ker bo rezultat tega boljša kakovost naših izdelkov.

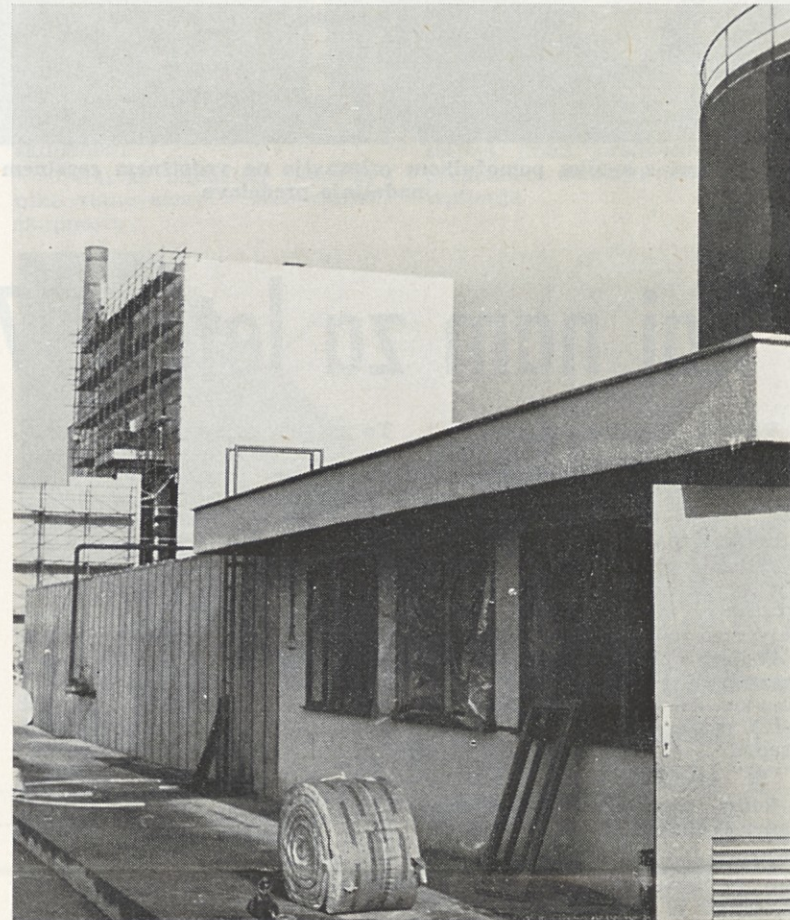
Končno kontrolo kvalitete naših izdelkov opravljamo na premaznem oddelku na prečnem rezalnem stroju. Pri tej kontroli se nam ne sme zgoditi niti najmanjši spodrsrlaj, ker je tu končna faza izdelave premazane formatnega papirja. Na tem mestu lahko odvzamemo vzorce brez škode, v nasprotju s prejšnjimi fazami izdelave v kateremkoli trenutku. Stalen odvzem vzorcev zagotavlja dober vpogled v kakovost papirja, ki se trenutno nahaja na rezanju. Odvisno od ugotovljene kvalitete se od tu naprej papir usmerja v takojšnje zavijanje in embaliranje, na pakiranje ali pa se vrača v ponovno razpuščanje. Ta končna faza kontrole mora zagotoviti, da do kupca ne bodo prihajali nekvalitetni papirji, stvar predhodnih faz izdelave pa je ekonomičnost izdelave teh papirjev. Ekonomičnost izdelave bo tem večja, čim manj izmeta bo nastajalo v posamičnih fazah proizvodnje. Z odvzetih vzorcev na prečnem rezalnem stroju, pri katerih so opazne napake, je mogoče vedno ugotoviti fazo izdelave, pri kateri je do te napake prišlo, dobiti druge podatke s tem v zvezi in ugotoviti tudi čas, v katerem se je ta napaka pojavila. Na ta način je zagotovljena možnost ukrepanja oziroma odстранjevanja in preprečevanja napak pri izdelavi teh papirjev na vmesnih fazah izdelave. Včasih je v primeru manjših napak kljub temu možno papir prodati, ker je povsem uporaben za določen namen. Ne glede na to, da je večsah napaka nebitvena, moramo zanjo vedeti, ker se mora po potrebi opozoriti nanjo tudi kupca. S končno fazo kontrole smo torej le zagotovili, da ne bomo imeli pripomb od zunaj. Z vsemi vmesnimi fazami pa je treba prispevati k zniževanju količine izmeta oziroma poceniti proizvodnjo in s tem k rentabilnejšemu poslovanju celotnega podjetja.

Surovine, ki jih uporabljamo pri izdelavi premazanih papirjev, so pogosto zelo slabe kvalitete, kar velja predvsem za osnovni papir (kvaliteta tega je spet odvisna od kvalitete razpoložljivih surovin, stanja strojnih naprav in subjektivnih faktorjev, ki imajo svoj vpliv na boljšo oziroma slabšo kvaliteto osnovnega papirja). Druga surovina, s kvaliteto katere imamo tudi težave v zadnjem času, je kaolin, ki ga dobivamo s Češkoslovaške z vagonskimi pošiljkami v razsutem stanju.

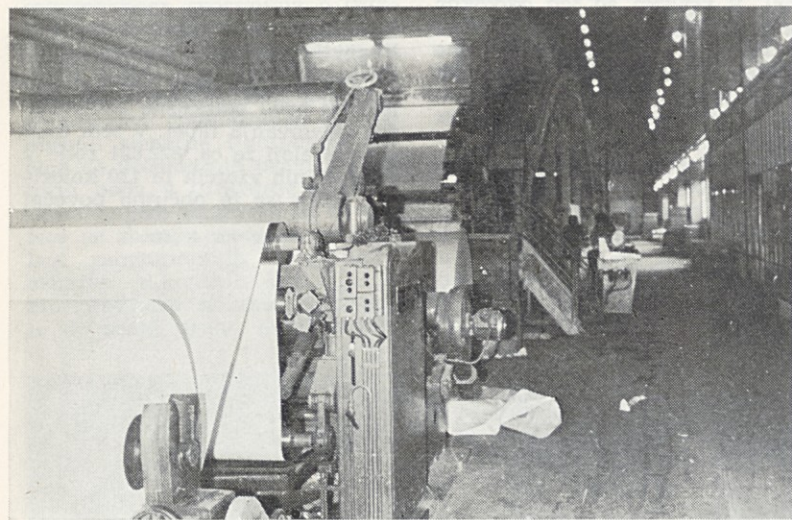
a) Ker predstavlja osnovni papir najvišje oplemeniteni surovino (pravzaprav je to polprodukt), je logično, da ima lahko tudi najbolj raznovrstne napake. Nekatere izmed njih, ki nam povzročajo največ težav, so naslednje: smetnet papirja, papir izdelan iz razgrajene celuloze, luknje v papirju, prašen papir, vsebnost grobozrnatih polnil, različna trdota zvitek po širini, nenakomerna vlažnost osnovnega papirja po širini zvitka, neprijemna utrna dolžina. V manjši meri nam lahko povzroči težave tudi različna belina, različno klejenje, nizka izpukovalna odpornost, kakor tudi druge napake, ki pa se redko pojavljajo. Ker so napake zelo različne, razen tega pa ima lahko napaka, ki je označena z enim imenom, zelo različen vzrok nastanka, ne bom teh vzrokov opisoval, ker bi to zahtevalo preveč obširno obdelavo.

b) Pri izdelavi premazanih papirjev rabimo mesečno približno 200 ton kaolina. V lanskem letu smo pretežno uporabljali angleški SPS kaolin. Dobave tega kaolina so bile zelo neredne ter so nekajkrat povsem izostale. Pomagali smo si na ta način, da smo prešli na delno uporabo kaolina, ki smo ga dobili iz Češkoslovaške. Ta kaolin je približno trikrat cenejši od angleškega, dobiti pa ga je bilo mogoče le v razsutem stanju. Pomanjkanje urejenega skla-

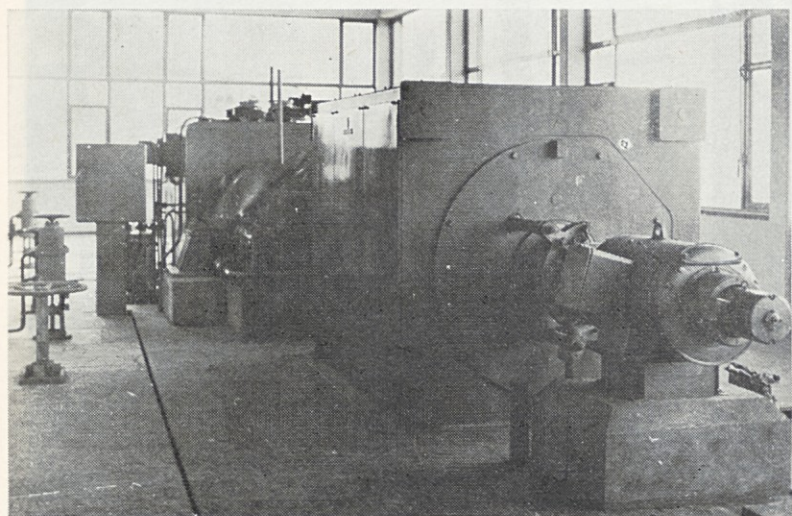
daljšati prizidek premaza. Ta bo razdeljen v tri dele. V glavnem delu bo dobila svoj prostor obratna menza, ki je sedaj nimamo. V drugem delu prizidka bo pripravljen prostor za kasnejšo preselitev elektropogona, elektroomar in kompresorjev izpod premaznega stroja v prizidek. V tretjem delu mislimo pridobiti skladišni prostor za embalažo, ovojnino, strojno vprego in težje rezervne dele. Druge male investicije so v primerjavi z zgraditvijo prizidka

Nova toplarna še z drugega zornega kota

Previjalni in premazni stroj

Nova parna turbina je nared. Morda jo bodo že februarja lahko poizkusno pognali

diščenja kaolina v razsutem ali v vodi razpuščenem stanju, bo tudi še v bodoče omejevalo uporabo takega kaolina. Druga pomanjkljivost, ki močno omejuje uporabo češkega kaolina za tvorbo premaznih mešanic, je njegova stalno se menjajoča kvaliteta. Razlike od pošiljke do pošiljke so tolikšne, da močno motijo proces priprave premaznih mešanic, ker ni mogoče vnaprej predvideti kako se bo določena pošiljka kaolina med pripravo mešanic obnašala. Razlike so pri granulacijski sestavi, belini in geoloških lastnostih. Premazne mešanice, ki so pripravljene iz različnih pošilk, se kljub povsem enaki odstotni sestavi med seboj bistveno razlikujejo po fizikalnih lastnostih. Razumljivo je, da bomo s tako različnimi mešanicami dobili tudi različno kvaliteto nanesenega premaza na osnovni papir.

Zaradi teh težav bomo morali opustiti uporabo češkoslovaškega kaolina, kolikor dobavitelji niso v stanju zagotoviti enakomerno kvaliteto.

S postavitvijo skladiščenja za kaolin v suhem ali razpuščenem stanju, bi prihranili velike izdatke, ki jih imamo sedaj na račun embalaže. Stroški za postavitve takega skladiščenja bi bili najkasneje v času dveh let popolnoma pokriti z razliko v ceni med embaliranim in razsutim kaolinom. Zato se že pogovarjamo z izdelovalci opreme za suho skladiščenje. Proučiti bo treba kakšne vrste skladiščenje je primernejše (v suhem ali v vodi razpuščenem stanju). Z izgradnjo skladiščnih kapacitet moramo pričeti najkasneje takrat, ko bo izgradnja V. PS dokončno stekla. Ko bo V. papirni stroj pričel z obratovanjem, se bo poraba pigmentov podvojila (predvsem kaolin), pa sedaj nimamo skladiščnih prostorov.

V okviru malih investicij imamo namen v letošnjem letu po-

zelo majhne po potrebnih denarnih sredstvih. Največji izmed njih sta stiskalnica za izmet in IGT aparat.

Proizvodni program bomo razširili. To nam omogoča nov premazni agregat, ki smo ga postavili v lanskem letu. Poskusi, ki smo jih doslej napravili na tem agregatu, so dali dobre rezultate. Že v januarju bomo pričeli z redno proizvodnjo papirjev, s katerimi se bomo še bolj približali v pogledu kvalitete vodilnim evropskim firmam s tega področja.

Dipl. ing. Danilo Škerbinek, vodja energetskega obrata:

»Obratovnovalno sigurnost papirni industriji predstavlja glede na njeno zahtevno tehnologijo dobro delujoča energetska baza.

Ta odnos sega tja do prvih dni vevške papirnice in ga lepo dokumentira dr. Sornova Zgodovina. Ne le, da se je energetika širila vzporedno z razvojem in izpopolnjevanjem tehnologije. Ze preden so se odločili za kakšno novo napravo ali stroj, se je postavil nov kotel, batni stroj, ali turbina.

Ob tej ugotovitvi bi lahko dali takratnemu vodstvu Papirnice vse priznanje, saj vemo, da energetske krize v Jugoslaviji ne bi bilo, ko bi se danes postopalo po navedenem zaporedju.

Kasneje, ko je postala proizvodnja in razvoj tovarne vse bolj načrten, so kopico manjših kotlov zamenjali z dvema velikima kotloma tipa Babcock in postavili parno turbino. Kotla sta krila takratne potrebe, imela sta pa tudi določeno rezervo, s čimer je bilo možno kriti kakršnekoli izpade enega od kotlov.

Sledi obdobje »energetske suše«, tj. čas, ko ni bilo v energetskem smislu v toplarni skoraj ničesar dograjenega. To obdobje je trajalo od 1932. do 1967. leta.

Nadaljevanje na 5. str.

Nadaljevanje s 4. strani

V tem času smo tudi dogradili in izpopolnili stroje in naprave. Poraba pare in elektrike se je vse bolj večala. Končno je bila izrabljena vsa rezerva v pari in elektriki. Proizvodni tlak pare je padel na polovično vrednost in nižje, pri električni energiji smo bili vse bolj odvisni od dobav ELES.

Potrebe novih potrošnikov po pari smo krili z dodatno postavitvijo blok kotlov. Ob tem so se pojavile velike težave z usklajitvijo proizvodnih in odjemnih količin pare in tlakov, s pripravo za vse kotle ustrezno napojne vode, s hlajitvijo pare in drugo.

Razmišljanje o preteklosti je bilo namensko. Pokazati želi razvoj in probleme, ki pogojujejo današnje delo.

Obratovalna nesigurnost, primanjkljaj parne in elektro energije, vsa pogostejša popravila in vse vrste posledic v najširšem smislu, so problemi, s katerimi imamo vsakodnevno opraviti.

Celotni kolektiv se je vedel, kaj lahko pomeni zastarela in izrabljena toplotna. Odločili smo se za veliko investicijo. Z novim letom je obrat energetika pred veliko prelomnico.

Dograjujemo novo toplotno, ki sodi med najsodobnejše tovrstne obrate v Sloveniji. Zgodovina se tako rekoč ponavlja, saj ponovno več kotlov zamenjujemo z eno večjo enoto.

V tehničnem smislu pomeni pridobitev sama kot taka velik uspeh, pomeni pa tudi obsežnejše delovne naloge, strokovnejše zahteve in bogatejšo kadrovske zasedbo.

V stari toplotni le manjše naprave za kemično in termično pripravo vode in mazutno kurjavo, so v novi toplotni samostojni obrati, minimalno avtomatiko pa je zamenjala obsežna zapletena regulacija in avtomatika.

Danes nehati obratovati na stari toplotni in jutri začeti na novi bi bilo nemogoče, ko bi vzporedno z rastjo nove toplotne, že skoraj eno leto nazaj, ne teklo tudi priprave na to.

Kurjači so opravili predpisani tečaj in izpit v organizaciji Zveze energetikov Slovenije, v tovarni smo prav tako v sodelovanju z zvezo energetikov pripravili

li več kot 100-urni tečaj za vse profile delavcev, zaposlenih v novi toplotni. Nadalje je tako organizirano, da lahko delavci v novi toplotni izmenoma budno spremljajo potek montažnih del in da se, ne nazadnje, tudi psihično privajajo na novo delovno mesto.

Poprej navedena trditev, da se s postavitvijo 50 t/h kotla zgodovina ponavlja, drži le deloma. Kopico kotlov sta leta 1929 oziroma 1932 zamenjala dva kotla. Ni se treba veliko razumeti na kotle, pa se ob novem kotlu pojavi vprašanje: »Koliko rezerve ima nova toplotna in v zvezi s tem, kakšno bo stanje v energetiki ob postavitvi novega PS V.«

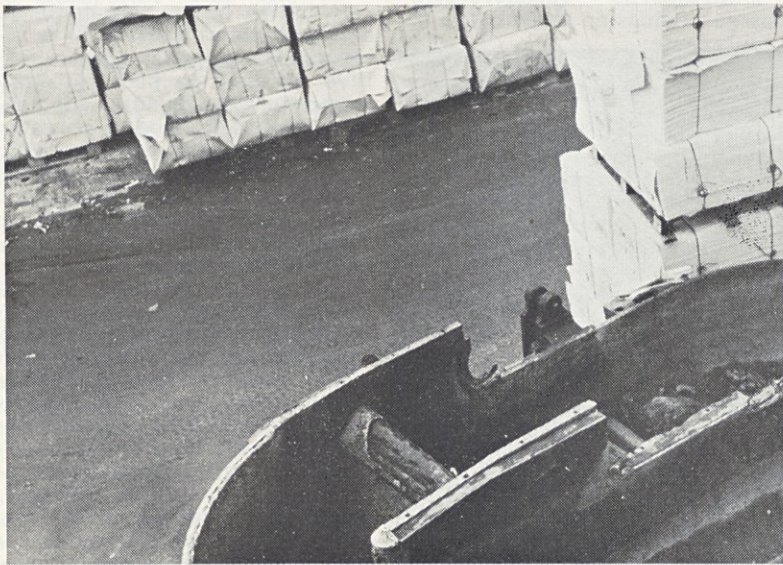
Nova toplotna pomeni v prvi vrsti nadomestilo že iztrošenih naprav v stari kalorični centrali. Jasno je, da razpolaga z nekaj malega rezerve, da pa je glavna

večjo enoto. S katerokoli od obeh možnosti bi zadostili potrebam po pari, glede električne energije pa bi bili spet odvisnejši od ELES.

Kolikor bi se odločili za v idejnem konceptu že obdelano varianto, za rekonstrukcijo HE Fužine, bi bilo rešeno tudi to vprašanje.

V letošnjem letu postaja stvarnost tudi plinsko gorivo. Sodimo med večje potencialne porabnike te energije v Sloveniji. Letos bomo morali plačati prvo in drugo četrtino prispevka, prejeli pa smo že tudi našemu odvzemu razmeren delež dotacije državnega kapitala, namenjenega razvoju tega goriva.

Hladni in topli preizkusni zagoni trkajo na vrata. Na vseh koncih in krajih gradbišča vidimo mrzlično hitenje. Težave z dobavo opreme so se zredcirale

Stari holandski mlin iz leta 1911 bo mlel snov za ročno izdelavo papirja (Foto: C. Zupančič)

rezerva predvsem para obeh blok kotlov, ki bosta predstavljena po zagonu novega kotla včasno kotlovnico ob novi toplotni.

Potreba V. PS po pari se ocenjuje na ca. 18 t/h pare. Obstajata le dve možnosti, da zadostimo to porabo pare. Prva je zaustavitev dveh starejših PS ali menjava 5 t/h blok kotla z

na nekaj postavk kot so dimnik, stikala in drobna oprema Siemens.

Čez ca. 14 dni, ko pridejo prvi pogonski strokovnjaki od firm dobaviteljic, se prične zadnja, glavna preizkušnja za bodoče upravljalce. Velika prizadevnost vseh v toplotni uslužbenih, želja po uspehu in kolektivnem delu sta dejstvo in garancija, da bo najzahtevnejše obdobje — začetni zagon kar se le da uspešen.

To pa pomeni vevškemu papirničarju v perspektivi sigurnejšo in večjo proizvodnjo.

Zadnji sestanek ZK v letu 1974

VEVČE, JANUAR — Politični odnosi SFRJ — Avstrija. Na zadnjem sestanku v preteklem letu smo bili v prvem delu seznanjeni z nekaterimi obrobimi dogodki v odnosih z našo severno sosedo Avstrijo, o ozadju nekaterih zborovanj, predvsem pa z detajli naše note in odgovorom sosedov na to noto.

Tovariš Miklavčič, ki je na razumljiv in strokoven način že jeseni predaval širšemu političnemu aktivu tovarne in terena, se je tudi tokrat odzval vabilu in nam razložil nekatere najnovejše dogodke. Kot dober poznavalec naših odnosov s sosedji nam je tako lahko odgovoril na postavljena vprašanja tako glede severnih, kakor vzhodnih sosedov. Če se na vzhodu goje neskriti apetiti po naši zemlji, se na severu našim ljudem ne priznava osnovnih svoboščin, ki jim z mednarodnim sporazumom tudi pripadajo. Takim in podobnim poskusom, pa se bo matični narod in s tem vsa naša skupnost postavila po robu. Vodilo nam je Titovo geslo: TUDI JEGA NOČEMO, SVOJEGA NE DAMO, tako kot pred 30 leti. Neobjektivno in zlonamerno pisanje nekaterih tujih časopisov pa ima čisto ekonomski cilj: pridobiti bralce in s tem dvigniti naklado. Še vedno pa smo prepričani in nekateri dogodki zadnjih dni to potrjujejo, da bo prevladal zdrav razum in trezna človeška presoja.

Predlog bodoče organiziranosti Zveze komunistov

Minilo je že nekaj časa, odkar se je postavilo vprašanje organiziranosti ZK po obratih. Sekretariat je zdaj to novo organizacijsko obliko pripravil.

Osnovni namen je bil povečanje aktivnosti članov ZK, za organizirani vpliv na posamezne dogodke v:

- povečanju številčnega stanja članstva. S svojim zglednim delom v delokrogu, kjer delajo, naj bi pridobili nove člane,
- analiziranju stanja v obratu in predloge ter mnenja predati OOKZ,
- pred vsako politično akcijo se sestanejo in zavzamejo stališče zaradi enotnosti delovanja,
- nudijo pomoč sindikalnim odborom in mladini,
- na zborih delavcev tolmačijo

in zagovarjajo sprejeta stališča in sklepe OOKZ,

— izvršujejo sklepe OOKZ,

— s tovariškimi odnosi pomagajo delavcem pri idejnopolitičnem in strokovnem izobraževanju,

— večkrat analizirajo delo posameznih članov v svojem obratu in o pozitivnih in negativnih ugotovitvah ter poročajo na OOKZ,

— skrbijo za čimboljše gospodarjenje v OZD in izpolnjujejo naloge iz akcijskega programa,

— z objektivno in tovariško kritiko vplivajo na člane ZK. Na osnovi zgoraj citiranih nalog je sekretariat predlagal ustanovitev oddelkov ZK v petih obratih. Vsak oddelek naj bi imel svojega sekretarja in namestnika. V živahni razpravi, ki se je v nadaljevanju razvila, se je pojavilo mnogo mnenj za novo organizacijo pa tudi mnogo proti. Vprašanje je, če bi se z novo organizacijo mnogo pridobilo na delavnosti in uspešnosti. Nadalje se pojavljajo vprašanja številčnosti v oddelkih, saj imamo na primer oddelke, kjer so vsi ali pa skoraj vsi zaposleni člani ZK in nasprotno temu, oddelke, kjer ni člana ZK. Glede vprašanja okoli vloge obeh komisij, pa tudi kompetenc posameznih celic ZK v obratih.

Rezime dokaj zanimive, čeprav malo dolgovazne razprave je bil, da naj se v mesecu januarju skličejo sestanki po obratih, torej po novi predlagani organizacijski shemi. Na osnovi tega pa naj sekretariat pripravi predlog za novo organizacijo.

»Sekretariat naj v bodoče bolje pripravi takšne in podobne predloge, da bo manj ugišan na sestankih OOKZ.« Vsekakor koristna pripomba člana. Delno naj bo opravičilo dejstvo, da bi bila predlagana varianta nove organizacije prva te vrste v naši občini.

Tovariš — gospod

Predlog je, naj se odpravi z nazivi gospod — gospa itd. Ponovno naj se uvede že malo pozabljeni toda prijetnejši — tovariš.

Kajenje

Predlog, naj bi s kajenjem na sestankih prenehali, je vsekakor zelo koristen. Nekadilec ostane svež zrak, kadilci pa bi prihranili na cigaretah.

J. S.

DELEGACIJA SIS

KOLIČEVO, JANUARJA — Volitve članov delegacije SIS so mimo in prav je, da v nekaj stavkih označimo tisto, kar je za nas najpomembnejše, da poimensko predstavimo izvoljene člane, medtem ko bomo o sejah naše delegacije sproti poročali.

O samem pomenu te najdoslednejše oblike samoupravljanja smo več ali manj vsi seznanjeni in se bomo tokrat omejili le na mnenja enega ali dveh posameznikov.

Tov. Matija Potokar, pravnik naše OZD in tudi član splošne delegacije SIS, je v zvezi z volitvami povedal naslednje:

»Skupščina SRS je dne 13. XI. 1974 sprejela Zakon o oblikovanju in volitvah delegacij ter delegiranju delegatov v skupščine samoupravne interesne skupnosti, ki enakopravno odločajo s pristojnimi zbori skupščin družbenopolitičnih skupnosti. Na osnovi 4. člena tega zakona volijo delovni ljudje v OZD posebne delegacije za skupščine vsake samoupravne interesne skupnosti ali splošno delegacijo za skupščine več ali za vse samoupravne interesne skupnosti. Zakon določa, da vse samoupravne organizacije v svojih statutih določijo, kakšne delegacije bodo volili oziroma so izvolili. Glede na to, da naš statut ne obravnava te materije, smo bili obvezani, da smo zaradi zakonske potrebe na delavskem svetu sprejeli statutarni sklep, ki pa ga bomo morali naknadno vnesti v statut. Z zakonom nam je bila dana pravica do samostojne izbire vrste delegacij, za obli-

kovanje splošne delegacije za vse samoupravne interesne skupnosti. Zakon nadalje določa, da mora imeti splošna delegacija najmanj 10 članov, vendar je delavski svet podjetja glede na to, da je naša OZD številčno velika in glede na to, da smo se odločili za formiranje splošne delegacije, sprejel sklep o 15-članski splošni delegaciji. Statutarni sklep vsebuje 5 členov, ki pa bodo, kot sem že omenil, naknadno vneseni v statut podjetja.«

Še nekaj besed o samih volitvah.

Od skupno 730 volivcev, kolikor jih je bilo navedenih v volilnem imeniku, je glasovalo 595 članov kolektiva; neveljavnih je bilo 58 glasovnic, udeležba volivcev pa predstavlja 81,5 %.

Naša delegacija je splošna, njeni člani pa so:

1. ing. Lampič Bogdan, vodja laboratorija, 396 glasov
2. Hribar Viktor, pazilec sita KS II, 365 glasov
3. Osolin Jože, vodja kalorične centrale, 396 glasov
4. Smole Anton, vodja gradbene dejavnosti, 377 glasov
5. Sušnik Alojz, ključavničar, 378 glasov
6. Majdič Andrej, strojevodja KS II, 407 glasov
7. Mav Viktor I, mojster elek. delavnice, 398 glasov
8. Jezernik Marija, vodja obračuna proizvodnje, 369 glasov
9. Zajc Mirko, mojster instalat. delavnice, 369 glasov
10. Korošec Ivica, knjigovodja družb. standarda, 383 glasov

11. Potokar Matija, dipl. iur., pravnik OZD, 344 glasov

12. Hribar Srečo, vodja vzdrževanja, 417 glasov

13. Brinovec Franc, mojster ključ. delavnice, 477 glasov

14. Oražem Leopold, mizar, 367 glasov

15. Dežela Niko, normirec, 398 glasov

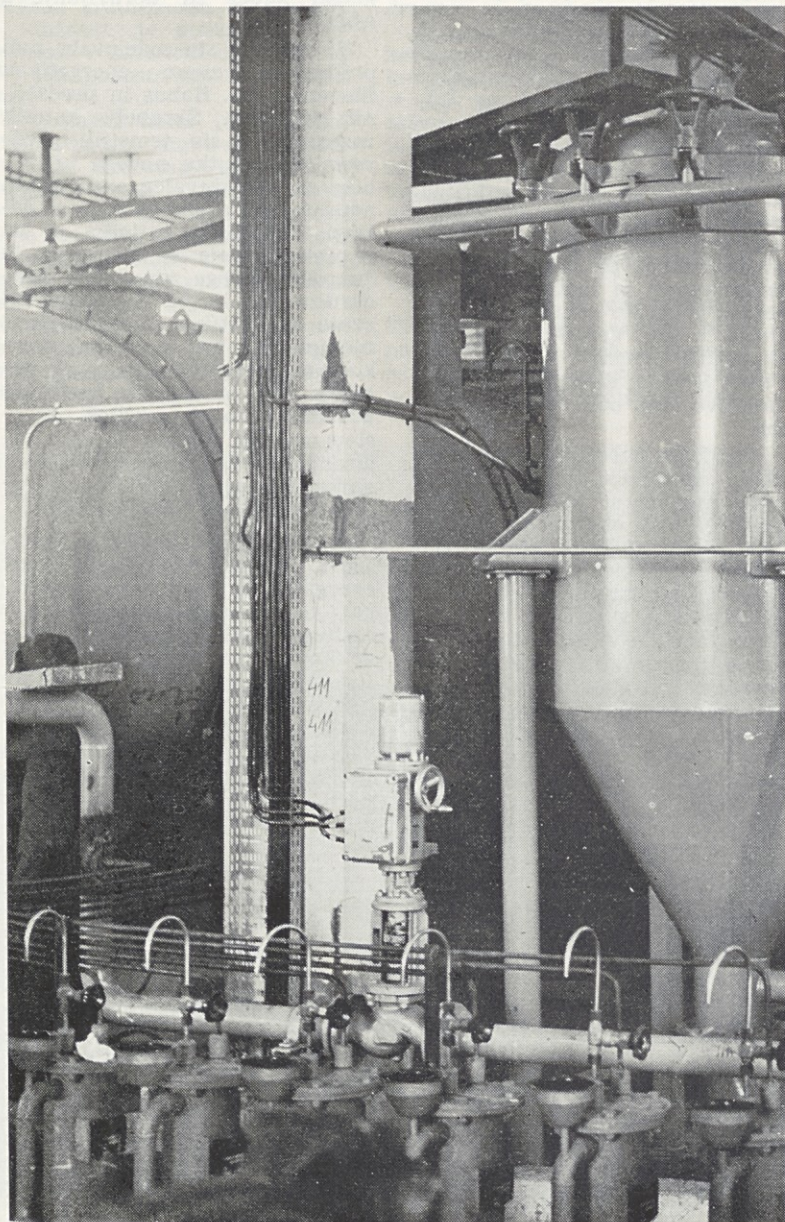
Na prvi seji delegacije sta bila izvoljena predsednik (Niko Dežela) in podpredsednik (Ivica Korošec). Tov. Dežela je odgovoril na vprašanje o njegovem stališču glede SIS.

»Prek delegacij SIS je možno preverjati naložbo v sredstva, namenjena splošni porabi in preverjati upravičenost posamezne naložbe. Delegati so pristojni in obvezani posredovati želje članov posameznih TOZD in OZD v skupščini SIS. Predlogi na ta način prihajajo od neposrednih proizvajalcev.«

»Tov. Dežela, kako si zamišljate čim bolj neposredno povezavo med delegati in člani delovnega kolektiva?«

»Zakon sam določa način komuniciranja med tema dvema subjektoma; mislim, da bo ta povezava najučinkovitejša prek razpoložljivih informativnih kanalov, prek občasnih, toda obveznih sestankov, na katerih bodo člani naše OZD lahko predlagali ustrezne ukrepe. Javnost dela delegacije skupščin mora biti zagotovljena, da ta oblika samoupravljanja doseže svoj namen.«

Nada Janežič

Del čistilnih naprav za hotelsko vodo v novi toplotni

V razpravi je osnutek nove organizacije računovodstva

VEVČE, JANUAR — Zadnje dni preteklega leta, tj. 23. decembra 1974 je Strokovni svet Združenih papirnic Ljubljana na 10. redni seji razpravljala o predlogu nove organizacije računovodstva. Predlog je izdelal dipl. oec. Andrej Novak, sedanji vodja finančne službe.

Po pregledu predloga je Strokovni svet dal nekaj pripomb in spremenil naziv finančno in stroškovno računovodstvo v finančno in stroškovno knjigovodstvo. Vključil je tudi delovno nalogo analiz obratovanja finančnih sposobnosti kupcev in dobaviteljev. Polemika je nastala okoli ukinitve organizacijsko-analitskega oddelka kot samostojnega oddelka, kljub temu pa naj bi dali temu oddelku večji poudarek. Uskladilo naj bi se tudi knjigovodstvo družbenega standarda z oddelkom družbeni standard.

Zaradi zanimivosti predloga in da bi razprava dobro potekala, objavljamo celotni predlog, ki ga je Strokovni svet dal v razpravo Zborom delavcev in delavskemu svetu.

Predlog nove organizacije računovodstva

Stanje v gospodarstvu je v sedanjem obdobju zelo težavno. Zaradi nelikvidnosti je precej gospodarskih organizacij motenih v

svojem poslovanju. Iskati morajo razpoložljiva denarna sredstva na vseh nivojih, v nasprotnem primeru pa omejiti obseg poslovanja. Pri plačevanju prihaja v poštev kompenzacija, ki se v času likvidnosti redkeje uporablja.

V teh pogojih gospodarjenja se je znašla tudi naša gospodarska organizacija. V letu 1974 smo poleg nelikvidnosti občutili tudi surovinsko krizo, saj nekaj časa ni bilo dobiti celuloze ne na domačem, ne na tujem trgu. Sedaj je kriza deloma popustila, vendar uvažamo okoli 60% celuloze. Uvoz celuloze nas finančno zelo obremenjuje, saj je treba akreditivne odpirati vnaprej.

Naši kupci pa čedalje bolj podaljšujejo rok plačevanja in nas s tem pehajo v kolesje nelikvidnosti.

Pogoji gospodarjenja, ki so se zaostri, nas silijo v bolj racionalne rešitve. Položaj zahteva zelo dinamično poslovanje navzven, iskanje vseh možnosti sredstev kreditov, olajšav in trden nadzor nad izdatki gospodarske organizacije. Na notranjem območju poslovanja pa si moramo prizadevati za znižanjem stroškov kot celote in na enoto proizvoda. Poiskati moramo tisto optimalno kombinacijo faktorjev proizvodnega procesa, ki nam bo prinesla največ dohodka.

Za boljše poslovanje predlagamo, da se do sedaj enotno računovodstvo deli na dva dela:

1. finančno računovodstvo
2. stroškovno računovodstvo

1. Finančno računovodstvo zajema vrednostno spremljanje in preučevanje:

- poslovnih sredstev in njihovih virov s posebnim poudarkom na finančnih razmerjih gospodarske organizacije z zunanjim svetom;
- rezultate poslovanja celotne gospodarske organizacije;
- neposlovne dejavnosti gospodarske organizacije.

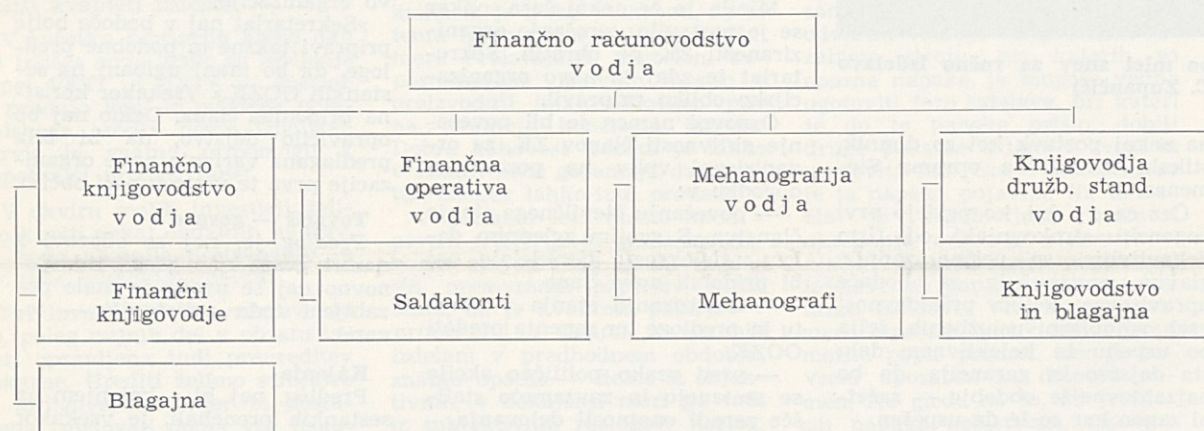
2. Stroškovno računovodstvo obsega vrednostno spremljanje in preučevanje:

- od tistega trenutka, ko so na razpolago, čeprav se še ne trošijo;
- stroškov in učinkov pri poslovnem procesu;
- rezultatov poslovanja organizacijskih enot.

Finančno računovodstvo torej vrednostno spremlja in preučuje zunanje območje poslovanja v gospodarski organizaciji z zgolj povzetimi podatki o notranjem krogu poslovanja.

Stroškovno računovodstvo pa vrednostno spremlja in preučuje notranje območje poslovanja v gospodarski organizaciji.

Organizacijska shema predlaganih služb je naslednja:

Ob že znanih oddelkih se pojavlja finančna operativna. Oddelki obsega saldakonta kupcev in dobaviteljev. Njegova naloga pa je:

- spremljanje terjatev do kupcev in obveznosti dobaviteljev,
- vodenje izterjave,
- iskanje in realiziranje kompenzacij.

Pri opazovanju sedanjega poslovanja izhajajo naslednji zaključki:

a) kompenzacija s kupci papirja in dobavitelji je težja, ker na tem področju ni zaprtih krogov,

b) kompenzacija s kupci tapet se lažje izvrši, ker so kupci v glavnem večje trgovske hiše, ki imajo širok krog odjemalcev.

V opisanem oddelku je treba odpreti novo delovno mesto — vodja finančne operative.

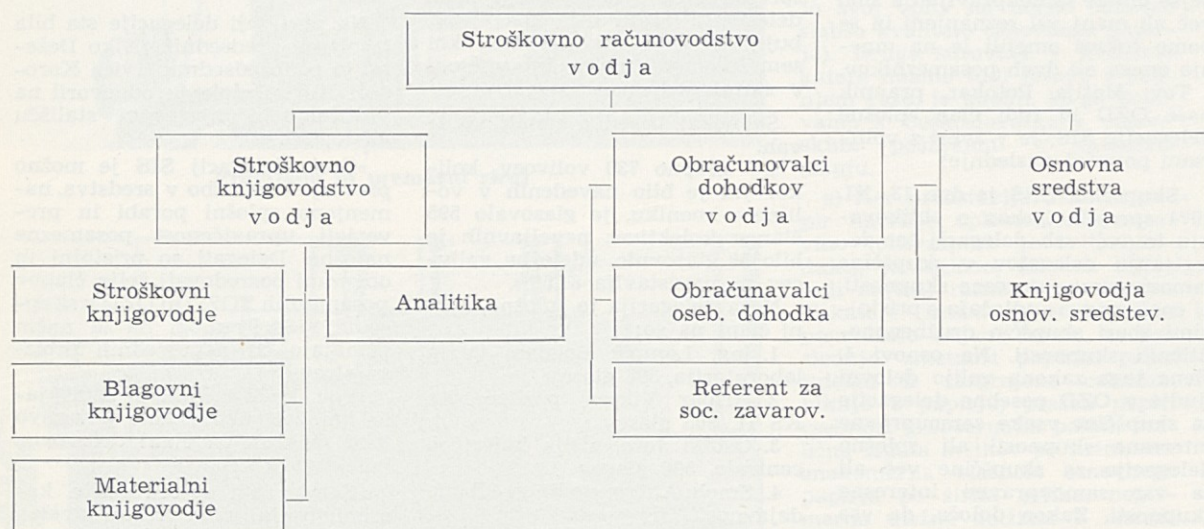
V kratkem času pa bo potrebno zaposliti še enega saldakonista, če bomo hoteli ažurno poslovati na tem področju. S prodajo tapet

se je povečalo delo na saldakontih kupcev.

Finančno računovodstvo bo lahko uspešno poslovalo, če bo imelo naslednja poblastila:

1. da na zahtevo finančnega računovodstva prodaja ustavi dobavo proizvodov kupcem, ki dolgujejo nad 80 dni;
2. da se uvažajo po posvetovanju s finančnim računovodstvom v skladu z danimi finančnimi možnostmi.

Organizacijska shema stroškovnega računovodstva je naslednja:

Stroškovno računovodstvo se sestoji iz treh oddelkov

Stroškovno računovodstvo obsega:

- stroškovno knjigovodstvo
- blagovno knjigovodstvo
- materialno knjigovodstvo
- analitiko

K sedanjemu stroškovnemu knjigovodstvu, ki že obsega tudi

blagovno knjigovodstvo, je dodano še materialno knjigovodstvo, katero je bilo do sedaj sestavni del nabave.

Druga novost je analitika kot sestavni del stroškovnega knjigovodstva. Cilj, katerega zasledujemo na tem področju, je združitev pregleda in kontrole nad fiksnimi in variabilnimi stroški v enem

oddelku, s predpostavko, da bo pregled nad stroški sedaj boljši.

Oddelki osnovnih sredstev se razširi za enega dodatnega knjigovodjo osnovnih sredstev in odpre se novo delovno mesto vodja osnovnih sredstev.

Potrebno je odpreti tudi novo delovno mesto — vodja stroškovnega računovodstva.

Skupščina Zveze energetikov Slovenije, podružnice Domžale - Kamnik

KOLIČEVO, JANUARJA — Večina naših članov kolektiva še ne ve, da obstaja in mirno deluje že 22 let s sedežem v Papirnici Količevo zveza energetikov podružnice Domžale-Kamnik.

Podružnica je imela 14. decembra 1974 svojo redno dveletno skupščino, pa smo isto preimenovali v slavnostno skupščino, ki je bila povezana s pobratenjem s prav tako imenovano podružnico Sombor iz APV. To je do sedaj edinstveni primer v Jugoslaviji, da se dve strokovni organizaciji pobratita in s tem pokažeta močno manifestacijo bratstva in enotnosti narodov Jugoslavije.

Iniciativo za to pobratenje je dala podružnica Sombor, ki je sicer mlada, pa ima za seboj zavidljive rezultate na področju strokovnega izobraževanja energetskega kadra. Predlog za pobratenje je neposredno dobil naš RO, ki pa je predlagal za pobratenje podružnico Domžale-Kamnik, kot eno najbolj aktivnih podružnic na področju SRS. Tako je sledilo, da je naša delegacija odšla na skupščino v Sombor, kjer so nam slavnostno izročili na usnjeno pisano listino pobratenja s simbolom mesta Sombor. Naša delegacija je bila v Somboru res prijateljsko bratsko sprejeta ter smo kot prvo imeli sestanek z IO podružnice v njihovih prostorih, nato pa je sledil sprejem pri predsedniku mestne konference SZDL Sombor, skupaj s predstavniki občinskega sindikalnega sveta. Na teh kratkih sestankih smo predvsem razpravljali o enotnem izobraževanju energetskega kadra, o novem statutu zveze ter o prav zdaj še v razvojni fazi novega pravilnika, o strokovni izobrazbi in drugih pogojih za opravljanje dela v delovnih organizacijah, ki imajo elektroenergetske, kotelske in druge energetske naprave in tlačne posode.

Nato je sledila slavnostna skupščina, ki je bila v prostorih komunalnega centra. To je bila do sedaj ena najbolj svečanih skupščin, saj se je poleg petčlanske delegacije iz Sombora, med njimi je bil tudi podpredsednik mestne konference SZDL Sombor, udeležil tudi predsednik zveze energetikov Jugoslavije tov. Franjo Habuš, predsednik RO Slovenije tov. Bruno Škrabelj, podpredsednik RO Miha Bohorc in glavni urednik glasila članov zveze energetikov »Energetik«, dipl. ing. Leopold Šolc. Od naših predstavnikov pa so na skupščini prisostvovali in sodelovali: predsednik občinske konference SZDL Domžale tov. Vreček, predsednik skupščine občine Kamnik tov. Franc Svetelj, direktor Papirnice Količevo dipl. oec. tov. Miro Varšek.

Sledilo je poročilo o dveletnem delu podružnice, v katerem je prikazano, da so bile organizirane strokovne ekskurzije v posamezne energetske obrate na teritoriju podružnice. Po vsaki tako organizirani strokovni ekskurziji so se vrstile strokovne razprave o posameznih obratih ter izmenjava posameznih mišljenj za uspešno upravljanje. Podružnica je organizirala tudi dve strokovni ekskurziji izven svojega območja, in to v energetske obrate Sladkogorske tovarne papirja Šoštanj. Razen navedenih strokovnih ekskurzij pa je podružnica

ca organizirala dva dopolnilna strokovna tečaja za upravljavce visokotlačnih parnih kotlov. Priblajanja za zadnji dopolnilni strokovni tečaj pa je 15 članom na skupščini podelil direktor Papirnice Količevo, dipl. oec. Miro Varšek. Namen teh dopolnilnih tečajev je bil, da posamezniki pridobijo osnovno potrebno znanje s področja energetskih naprav, da utrdijo svoje potrebno znanje tudi iz varstva pri delu, posebno pa še, kar je najvažnejše, da bodo racionalno znali izkoriščati naša naravna bogastva, kajti s pravilno uporabo goriv bo izkoristek kotla ekonomičen, naše ozračje pa čim manj nasičeno z nepotrebni odpadnimi plini. Zavedati pa se moramo tudi to, da se upravljavec visokotlačnih energetskih naprav mora nenehno izpopolnjevati, saj je energija srce celotnega družbenega razvoja.

Po končanih poročilih je sledila širša razprava o problematiki splošne energetske krize, direktor Papirnice Količevo tov. Miro Varšek pa je med drugim tudi povedal, da je bil pred nedavnim ustanovljen energetske odbor SRS za pridobivanje plina. Priključek za plin pride iz SZ prek Češkoslovaške, Madžarske in Avstrije k nam. Ta plinovod bo tekel tudi na področju podružnice Domžale-Kamnik, in sicer za Homcem in tako bo to področje imelo dovolj energije. Ta vir energije pa je čist in okolju neškodljiv. Če se s tega področja poročila ozremo nazaj, saj smo pred 15 leti na našem teritoriju imeli vir energije le trda goriva, tj. premog in je podružnica k tem potrebam organizirala strokovne tečaje za upravljavce z ročnim in mehaničnim kurjenjem, kar je bilo potrebno za takratne obratne pogoje, so pa danes vir energije v večini naših podjetij tekoča goriva in tako smo se morali posvetiti dopolnilnemu izobraževanju. Pred nami so in bodo v kratkem času že plinasta goriva in bo temu primerno treba poučiti energetske kader za upravljanje z njimi.

V razpravi sta sodelovala tudi predsednik zveze energetikov Slovenije tov. Habuš in predsednik RO tov. Škrabelj, katerih razpravi pa sta temeljili predvsem na osnutku novega pravilnika za posluževalce energetskih naprav, ki bo enoten za vso državo. Osnutek pravilnika je šel že prek komiteja za energetiko in Jugoslovanskega zavoda za standardizacijo, ki pa je pooblastil zvezo energetikov Jugoslavije z njenimi RO naj s svojimi strokovnimi sodelavci čim prej dokonča delo na osnutku bodočega pravilnika in ga predloži Jugoslovanskemu zavodu za standardizacijo, do konca decembra 1974, najkasneje pa v prečiščenem besedilu do konca januarja 1975.

Pred končano slavnostno skupščino pa je predsednik zveze energetikov Jugoslavije predlagal, da bi dosedanjega našega častnega predsednika zveze energetikov Jugoslavije tov. Josipa Broza-Tita proglasili za doživljenjskega častnega predsednika zveze energetikov Jugoslavije.

Pred zaključkom skupščine pa smo poslali tov. Titu brzojavko z željo, da bi še na mnoga leta živel med nami.

Jože Flerin

Tiskovni papir za časopise tudi v ZRN dražji

VEVČE, JANUAR — Kot je razbrati iz strokovnega časopisa APR so cene časopisnega papirja narasle tudi v Zahodni Nemčiji. Vzroki dviga cen so v podražitvi kurilnih olj in v stopnjevanju

drugih stroškov. Čeprav sta se ponudba in povpraševanje v preteklem letu izenačila, je cena narasla za okrog 45%. Pričakujejo pa še nadaljnje povišanje.

Pogon novega parnega kotla v Papirnici Količevo

KOLIČEVO, JANUARJA — Sredo, 8. januarja 1975, lahko prištejemo med zgodovinske datume naše tovarne, saj smo izročili v uporabo nov parni kotel, ki je, oziroma bo, izrednega pomena za delovno organizacijo.

Ob tej priložnosti sem zastavila vprašanja nekaterim članom delovnega kolektiva, ki so neposredno povezani z energetiko.

»Tov. Marko Osolnik, vi ste zaposleni na delovnem mestu strojnika v kalorični centrali. Kaj mi lahko poveste o pogojih dela in o varnostnih ukrepih pri novem parnem kotlu?«

»Pogoji dela so se bistveno spremenili; tu mislim predvsem na upravljanje s samim kotlom in s pomožnimi napravami. Upravljanje je avtomatično, kar je bistveno zmanjšalo fizični napor, medtem ko se je s povečano koncentracijo zvečal umski napor. Lahko omenim, da je nujno potrebna hitra reakcija ob izpadu kotla ali proizvodnje.

Ze sam kotel je grajen tako, da ima vrsto varnostnih naprav, ki opozarjajo na morebitne napake, nastale med obratovanjem. Napake oziroma izklopi niso zaželeni, ker bi to povzročalo zastoje v proizvodnji. Upam, da se ne bodo mnogokrat pojavljali, seveda, če bomo za naše stroje in naprave skrbeli tako kot smo do sedaj. Želimo si tudi boljše sodelovanje s proizvodnjo samo in tudi z remontno delavnico.«

»Kakšen je pomen novega parnega kotla v okviru naše OZD?«

Tov. Miha Kosmač, strojnik - izmenovodja:

»Zaradi vedno večje potrošnje parne in električne energije je bila nabava novega parnega kotla nujna. Stare kotlovske naprave so komaj še zadostovale potrebam tovarne. Vzroki motenj pri teh napravah so starost, izrabljenost ter preobremenjenost kljub temu, da je bilo vseskozi prisotno redno vzdrževanje. Tudi slaba kvaliteta premoga kot na primer nizka kaloričnost, neustrezna granulacija in prevelika vlažnost, je povzročala nevarnosti v kalorični centrali, saj smo bili pogosto zaviti v oblak dima.

Nov parni kotel je sodobna, avtomatizirana naprava, ki nam omogoča zadostno proizvodnjo kvalitetne pare, s katero lahko proizvajamo večje količine električne energije; to je ugodno tudi s finančnega stališča, saj se sorazmerno zmanjša poraba nabavljene energije.«

»Veliko govorimo o onesnaževanju okolja; kako bi to snov povezali z našim novim parnim kotlom?«

Tov. Lovro Bolhar, strojnik ATK:

»Z novim parnim kotlom se bomo rešili velikih količin saj in prahu, ki izhajajo iz dimnika. Kadar zapade sneg (?), se njegova izrazita belina v okolici tovarne kaj hitro spremeni v črnilo. Posledice so vidne tudi na avtomobilih, ki so parkirani pred tovarno: posuti s sajami so potrebni večkratnega čiščenja. V zvezi z novim kotlom smo spremenili tudi skladiščenje mazuta, ki je zdaj mnogo enostavnejše.«

»V zvezi s pogonom novega parnega kotla so se sorazmerno zmanjšala oziroma odpadla nekatera transportna dela. Kaj mi lahko poveste o tem?«

Tov. Milan Korošec, vodja transporta:

»S pogonom novega parnega kotla se je zmanjšala količina dobavljenega premoga po kvantiteti, zmanjšal pa se je tudi čas za razkladanje premoga iz vagona z mehansko lopato; manjši je čas dostave premoga iz deponije v bunker kalorične centrale.

Količina premoga za kurjenje parnih kotlov se je znižala od dosedanjih 110 do 120 t/24 ur na 50 t/24 ur. Glede na manjšo porabo premoga se je znižal tudi potreben čas za razkladanje premoga iz vagonov od dosedanjih 9 ur, ki sta jih 2 delavca potrebovala za opravilo, na 4 ure. Ker je manjša poraba premoga, so nastale tudi spremembe pri dostavi premoga iz deponije v bunker kalorične centrale. Pred pogonom novega parnega kotla so bili na nakladaču zaposleni štirje vozniki, ki so na izmene vozili premog v bunker centrale. Sedaj se premog dostavlja v bunker samo v prvi in drugi izmeni, kar pomeni, da imamo namesto štirih voznikov zaposlena samo dva na nakladaču. Poleg dostave premoga in odvoza lesnih ogorkov opravlja voznik nakladača še druga dela, kot so: nakladanje lesa, nakladanje odpadnega materiala na kamion, dostava papirnih odpadkov v pripravo snovi in drugo.«

»Vsekakor ne smemo prezreti kadrovske strukture zaposlenih v kalorični centrali; vemo tudi, da je DS na svoji 15. seji sprejel sklep o uvedbi štirih novih delovnih mest. Ali menite, da so zaposleni dovolj dobro strokovno usposobljeni za delo na posameznih delovnih mestih?«

Tov. Radovan Nikolić, dipl. inž., vodja energetike:

»Na predlog iz energetike je DS sprejel sklep o uvedbi štirih novih delovnih mest, obenem pa je na isti predlog sprejel sklep o ukinitvi štirih prejšnjih delov-

nih mest. Z novo razporeditvijo in došolanjem obstoječega kadra želimo doseči optimalno angažiranost strokovnega kadra v energetiki. S tem bomo »prihranili« eno delovno mesto s štirimi izvajalci. Z dvema strokovnima seminarjema smo teoretično usposobili kader za nove postroje. Po praktični strani smo imeli težaven položaj; ves sedanj kader, ki je doslej delal na rednih delih po prejšnjem kadrovskem razporedju, dela sedaj na novih delovnih mestih pri poskusnem pogonu kotla »Standard«. Ker pa rabi tehnologija, tako po količini kakor po kvaliteti, ustrezno paro, je za našo KC ta poskusni po-

trebno pridobiti si soglasje elektro-energetske inšpekcije za poskusno obratovanje celotnega kotlovskega postroja kakor tudi soglasje inšpekcije parnih kotlov ter gradbene inšpekcije. Med temi soglasji ne smemo prezreti še predpisane strokovne ocene s stališča varstva pri delu.

Komisije z navedenih področij so dale vrsto pripomb in zahtev, ki smo jih morali v relativno kratkem času odpraviti ali premostiti. Pred tem so vsi izvajalci del, ki so sodelovali pri tej investiciji končali svoja dela, tako, da smo morali marsikatero pomankljivost urediti sami. Potrebno je bilo opraviti vrsto del

nemu začetku poskusnega obratovanja.«

»Tov. Nikolić, ob koncu najinega pogovora bi vas rada prosila še za nekatere tehnične podatke našega novega kotla, ker menim, da bodo za širši krog bralcev zanimivi.«

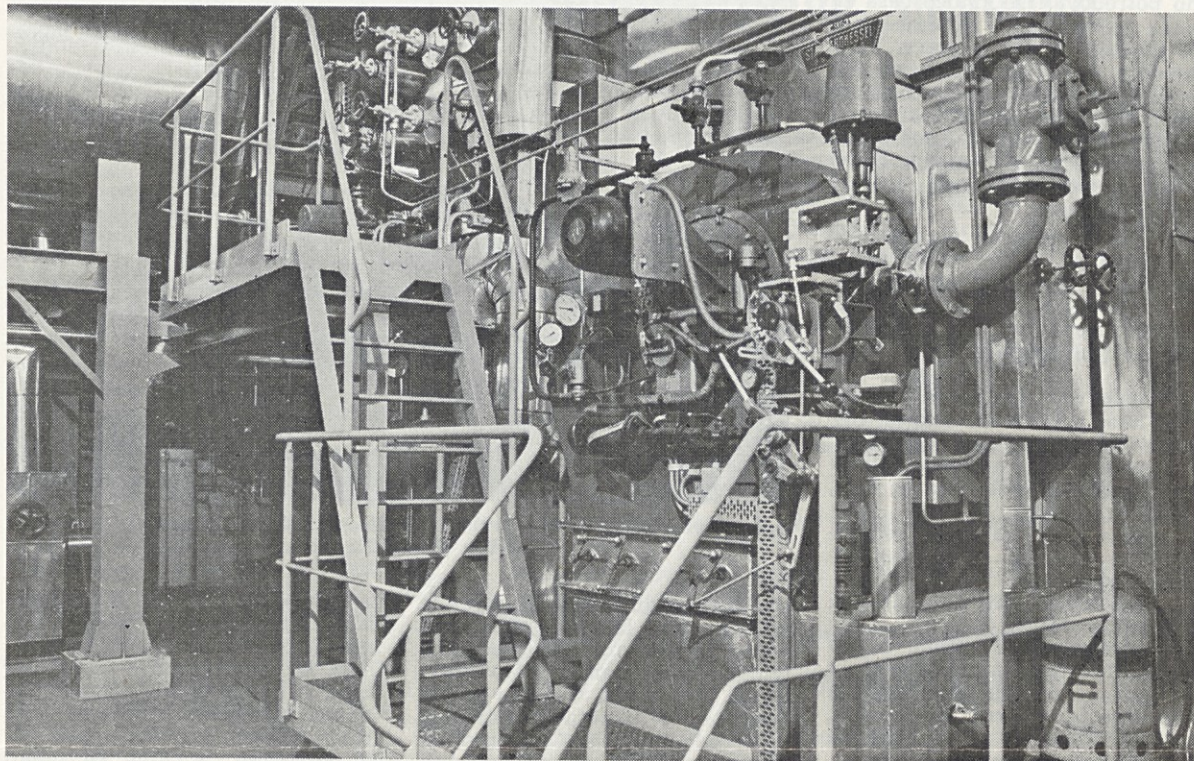
»Tehnični podatki paketnega kotla znamke »Standard«, tip FDÜ 20 Porta:

— maksimalna kapaciteta — trajna: 20 t/h

— maksimalni obratovalni tlak: 42 atn

— tlak pare na izstopu iz pregrevnika: 37 atn

— temperatura pare: 450° C

Prednja stran novega kotla »Standard« v novi kotlovnici

gon v resnici zaradi prej omenjenih zahtev kar redni pogon! Zato je prizadevnost našega kadra v KC z vodjem na čelu ter električarjev, ki pri tem sodelujejo, več kot pohvale vredna.«

»Priprave na sam začetek obratovanja so bile povezane z nekaterimi težavami; bi mi lahko v grobem navedli nekatere izmed njih?«

»Res so bile priprave na začetek obratovanja povezane z določenimi težavami. Vsak začetek je težak, pravijo. Ob zagonu takšne, za naše razmere v Papirnici Količevo, moderne in zahtevne naprave so težave potisnjene še bolj v ospredje. Predvsem je bilo

za funkcionalno usposobitev kotlovskega postroja, postroja za demineralizacijo napajalne vode iz same kotlovnice kot prostora. Zadnji odstotki do dokončanja objekta so navadno najtežje dosegljivi, saj terjajo mnogo organiziranega dela, učinkov dela pa ni viden tako očitno, kot v začetnih fazah graditve. O vzrokih težav tokrat ne bi spregovoril, želim pa pohvaliti večino domačih izvajalcev zaključnih del. Le-ti so še enkrat pokazali pravi odnos do tovarne in pripomogli k uspeš-

— tlak pare v bobnu: 40 atn
— minimalna kapaciteta: 4 t/h
— temperatura napajalne vode: 102° C

— izkoristek pri 80 % obtežbi: 91,5 %

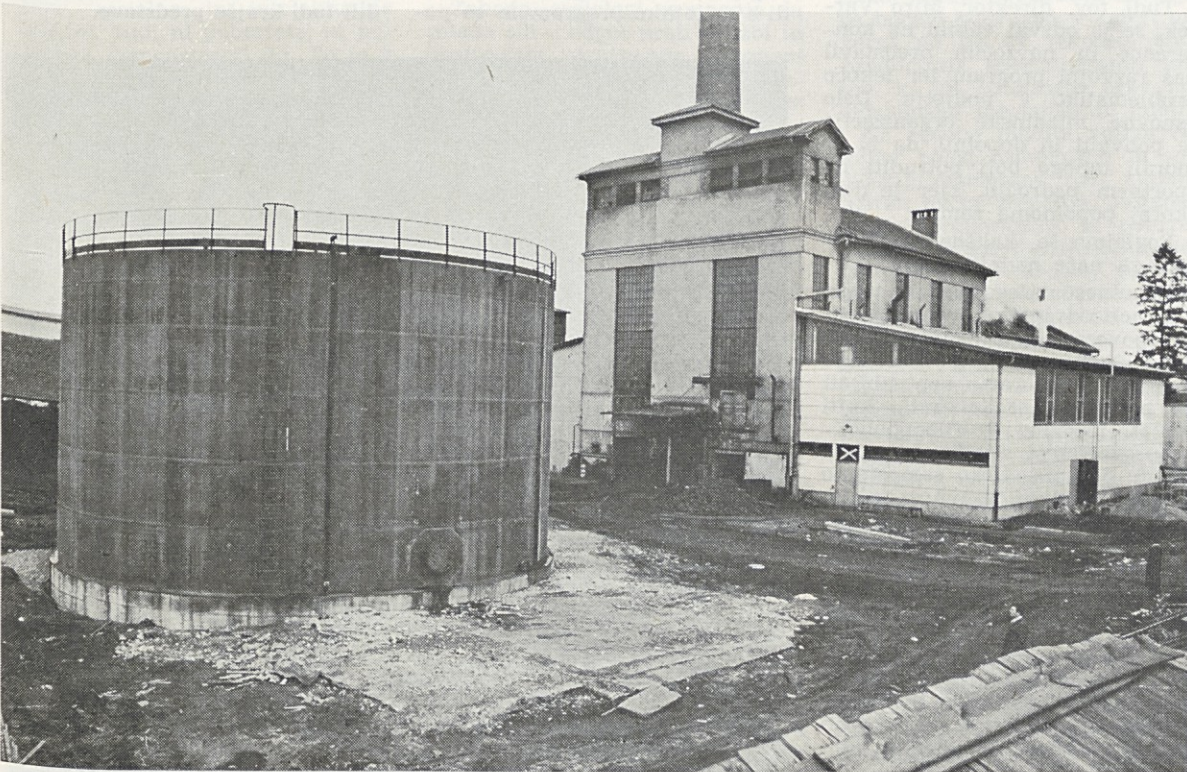
— gorivo: plin in mazut.
Ob zaključku želim našim energetikom čim več uspehov pri njihovem delu in čim manj izklopov, vsem tovarišem, ki so mi pomagali pri oblikovanju tega sestavka, pa se najtopleje zahvaljujem za sodelovanje.

Nada Janežič

Foto vest iz Vevč

Draga in nujna surovina — celuloza iz uvoza

Pogled z zahodne strani na kalorično centralo s prizidkom nove kotlovnice in na novi mazutni rezervoar v gradnji

Mladinska konferenca

KOLIČEVO, JANUARJA — Mandat staremu odboru OOOZSM se je iztekel, potrebno je bilo izvoliti novega, kar pa smo uredili na mladinski konferenci v sredo, 8. januarja t. l.

Kot terja tradicija, smo na zboru mladih delavcev, če lahko tako imenujemo vsakoletno mladinsko konferenco, ugotavljali, kakšno je bilo naše delo v preteklem letu in kaj bomo morali še storiti za čim večjo učinkovitost. Dveletna mandatna doba je staremu odboru prinesla naloge in obveznosti, ki smo jih več ali manj uspešno rešili. Na političnem področju so se pojavile spremembe, ki imajo daljnosežni pomen. Zavedati se moramo, da bomo potrebovali še mnogo časa za potek našega dela na način, ki ga predvideva nova ustava. Lanskoletna mladinska konferenca je prinesla premik v delu OOOZSM, vendar z njim še zdaleč nismo mogli biti zadovoljni. Zadalji smo si nove naloge, ob katerih bomo lažje ugotovili, kaj smo in česa nismo naredili:

- v zvezi z novo organizacijo je potrebno tesno sodelovati z osnovno organizacijo sindikata;
- še naprej je potrebno obdržati dosedanje obliko sodelovanja s političnim aktivom podjetja;

- sodelovati pri uresničevanju programa konference mladih delavcev pri OK ZSMS Domžale;
- organizirati razpravo o kongresnih dokumentih ZKJ in ZKS, ZSMS in ZSMJ;

- še naprej razvijati sodelovanje z OOOZSM slovenske papirne industrije;
- sodelovati pri akcijah OK ZSMS Domžale;
- organizirati razpravo o gospodarskem položaju podjetja in podajati morebitne predloge za reševanje posameznih problemov;

- pritegniti v delo OOOZSM čim več mladincev;
- navezati stike z mladinci v okviru občine;
- organizirati športna srečanja z aktivni mladih delavcev slovenske papirne industrije;
- sodelovati pri organizaciji športnih tekmovanj med aktivni v TOZD pri konferenci mladih delavcev;

- skrbeti za stalno obveščanje mladih o delu OOOZSM;
- stalno skrbeti za idejno-politično izobraževanje mladih.

Vsem je znano, da je bil lani spomlad referendurno o združitvi slovenske papirne industrije. Na ta trenutek se je naša OOOZSM skrbno pripravljala in prav mi smo bili tisti, ki smo organizirali posvet mladincev iz vseh slovenskih papirnic. Pred referendumom smo pripravili sestanek, na katerem smo razpravljali o tem pomembnem dogodku. Ravno v teh trenutkih je imela mladina veliko moralno dolžnost, sedaj pa želimo in zahtevamo, da bo združitev prinesla tisto, kar smo zapisali pred referendumom.

Dogodek, ki ga ne smemo prezreti, je bil tudi kongres ZSMS. V predkongresnem obdobju smo na sestanku razpravljali o statusu ZSMS ter o resoluciji o nadaljnji vlogi in akciji mlade generacije pri izgradnji samoupravne socialistične družbe. Sama razprava ni prinesla bistvenih pripomb, seznanili pa smo se z dolžnostmi in cilji ZSMS.

Kar zadeva udeležbo mladincev v delu samoupravnih organov lahko trdimo, da se je IOOZSM v celotnem mandatnem

Kot primer lahko navedem problem informiranja, za katerega pa lahko trdim, da je prav mladina največ prispevala k njegovi — vsaj delni — rešitvi. Vsaka nova informacija je zelo dobrodošla in pomembna, zlasti še, če je pravočasna in spodbuja sprejemalca k razmišljanju o morebitnih predlogih.

Še vedno je nerešen problem okrog analitične ocene delovnih mest, o določenih idejnopoličnih izhodiščih, delno pa tudi problem okrog informiranja; tu gre

napore v razreševanje problemov, ki se pojavljajo v podjetju in ustvarjalno prispevati k razreševanju teh problemov;

- velik poudarek bo potrebno dati športni dejavnosti;

- ohranjati moramo revolucionarne tradicije: tu bo potrebno posebno pozornost posvetiti praznovanju 30-letnice osvoboditve;

- izrednega pomena je uresničevanje statuta in nove organiziranosti ZSMS, ker le dosledna izpeljava omogoča polne možnosti za našo afirmacijo, odločujoči vpliv ter našo ustvarjalno vlogo v družbi nasploh, še posebej pa v okviru sindikata;

- velik poudarek mora osnovna organizacija posvetiti izobraževanju;

- pomemben pogoj za uspešnost delovanja je tudi obveščanje; potegovati se moramo za takšno obveščanje, ki bo pritegnilo v OOOZSM čim več mladincev; potrebno bo skrbeti, da bo javnost pravilno in pravočasno obveščena o delu mladine;

- delovne akcije morajo postati oblika zavestnega in pomembnega činitelja pri oblikovanju mlade osebnosti;

- glede na to, da so bile inovacije potisnjene v ozadje našega družbenega dogajanja, se moramo mladinci prizadevati, da bodo inovacije dobile svoj pomen, obenem pa spodbujati vse sode lavce k izboljšavam.

Že v začetku sem omenila, da je bil na konferenci izvoljen nov izvršni odbor osnovne organizacije ZSM Papirnice Količevo. Poglejmo, kdo so njegovi člani:

Miroslav Birk, predsednik
Nada Janežič, sekretar
Mija Bizjak, blagajnik

člani:

Marko Pristav,
Albin Pogačar,
Marjan Velepec,
Matjaž Repnik,
Tine Žabnikar,
Ivan Korošec,
Milan Ceglar,
Janez Mav.

Nada Janežič

Sejna soba v upravni stavbi podjetja je bila zasedena do zadnjega kotička (Foto: N. Janežič)

obdobju trudil pritegniti čim več mladih; zdaj lahko ugotavljamo, da so predstavniki mladine udeleženi v vseh organih samoupravljanja, čeprav še v dokaj majhnem številu. Uspešnost njihovega dela je zaenkrat verjetno še skromna, upoštevati pa moramo, da se njihove izkušnje v vseh pogledih ne morejo primerjati z izkušnjami starejših članov kolektiva.

O delu osnovne organizacije smo sproti poročali in se mi zdi odveč ponavljati stvari, ki so bile že zapisane med letom; pogledimo raje, kaj so povedali predstavniki družbenopolitičnih organizacij.

Dipl. ing. Radovan Nikolić, sekretar OOKZ:

»Iz poročila o delu osnovne mladinske organizacije je mogoče opaziti precejšnjo pestrost. Kljub temu, da se morda ne bomo mogli izogniti težavam, bo vsekakor potrebno nekatere stvari pogledati. Najti bo treba način, kako v delo pritegniti čim več mladincev, saj se vsi zavedamo, da naše delo bazira prav na mladini.

Preteklo leto je bilo natrpano z vse mogočimi problemi, pri čemer pa je trpela kvaliteta reševanja nekaterih med njimi. Na posamezno zadevo se nismo osredotočili v celoti, vemo pa, da bomo to lahko storili v prihodnosti.

za naloge, pri katerih bi se mladina lahko vključila. Bliža se obletnica stavke v Papirnici Količevo, ki je imela velik pomen ne le za tovarno in bližnjo okolico, temveč je močno vplivala v celotnih okvirih današnje republike Slovenije. Mladina se lahko vključi k organizaciji proslave in predavanja za boljšo osvetlitev problemov delavskega gibanja v takratnem času. Potem so tu še odnosi med ZK in religijo, zlasti pa gospodarska stabilizacija; vse to so teme, pri katerih mladina ne sme stati ob strani. Prav na področju gospodarjenja bo letos prelomno leto in vsi moramo težiti k čim boljšim rezultatom.

Upam, da bo mladina zmogla dovolj volje in uresničila vse načrte, ki si jih je zadala.

Predsednik osnovne sindikalne organizacije, tov. Janez Cerar, je prisotnim predstavil novo obliko organizacije sindikatov; programsko usmeritev občinske konference ZSM je podal tov. Jože Skok, podpredsednik CK ZSM Domžale.

Tudi tov. direktor, Miro Varšek, se je odzval vabilu na konferenco in navzočim predstavil naš razvojni program ter tekočo problematiko v podjetju. Delo osnovne mladinske organizacije je pohvalil in dopolnil, da bi se morali mnogo bolj potruditi na športnem področju, kjer je delo skoraj popolnoma zamrlo.

Poglejmo še, kakšne so smerice za naše nadaljnje delo:

Uspešnost našega dela bo v veliki meri odvisna od metod in oblik, povezanosti z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami. Nenehno se moramo usposabljanje in primerno organizirati, kajti postati moramo družbenopolitična organizacija mladih, ki akcijsko in organizacijsko samostojno deluje ter svojo dejavnost usklajuje in usmerja v SZDL pod idejnim vodstvom ZK. Na podlagi resolucije 9. kongresa ZSMS in ZSMJ se moramo v naslednjem obdobju posebno udeleževati na naslednjih področjih:

- osnovna organizacija se mora udeleževati pri uresničevanju nove ustave na vseh področjih družbenega življenja in v vseh sredinah dajati ustvarjalni prispevek;
- osnovna organizacija bo v bodoče morala usmerjati svoje

Užaljeni dedek Mraz

V Zg. Kašlju

VEVČE, JANUARJA — Po več letih je dedek Mraz v nedeljo 29. decembra 1974 spet obiskal otroke v Zg. Kašlju. Zakaj ga toliko časa ni bilo, ni znal odgovoriti. Menda ga nihče ni povabil ali pa so pozabili na otroška čustva. No, tokrat so se le spomnili.

Pobrskal je po svoji torbi, našel nekaj napisanega o okolici in tudi prebral. Slabo so urejene ceste, je dejal. Niti razsvetljave pri mostu ni. Neurejena so križišča, zlasti ono pri »znamnu«. Luže pred Mercatorjevo trgovino nikamor ne odteka, potok pa je na mnogih mestih kar zasut z različno pločevinasto in drugo nesnago. Tudi družbeni dom mu ni bil preveč povšeči. Slabo je vzdrževan, je dejal. Zg. Kašelj je iz dneva v dan večja vas in prav bi bilo, da bi vsaj nekajkrat na dan skozi peljal avtobus. Ljudje morajo na Zaloško cesto ali na Vevče, če se hočejo peljati v mesto. Nujna je tudi javna telefonska govornica. Mnogokaj bi se dalo opraviti po telefonu in prihraniti dragocen čas. Zlasti pa je telefon potreben ob nesrečah in boleznih, ko je treba klicati reševalce ali zdravnika. Menda je krajevna skupnost dala nekatere stvari v svoj načrt za leto 1975.

Sicer pa je bila dvorana ob sprejemu lepo okrašena. Pri tem so sodelovali otroci iz vevškega vzgojno varstvenega zavoda. Tudi s prijetnim programom so po-

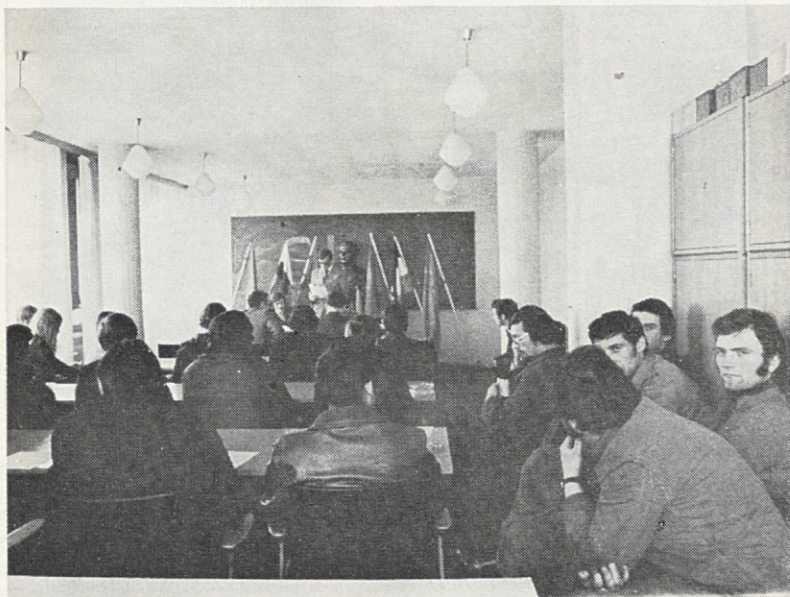
stregli kašelskim otrokom. Nekaj pa je bilo dedku všeč. Dvorana ni bila kurjena, kar njemu in njegovim živalcam kar prija, ko so navajeni mraza. Tu je sam razdelil darila otrokom.

Obljubil pa je, da bo drugo leto spet prišel, če bo le delno izpeljano to, kar je naštel. Za sneg pa ni hotel reči nič določenega.

Na Vevčah

Lepo je bil dedek urejen in živalce je imel s seboj. Mnogi otroci in staršev ga je pričakala. Niso pa bili prepričani, ali bo prišel ali ne. Nikjer ni bilo ničesar okrašenega. Nobene novoletne jelke, nobene smrekove vejice. Se dobro, da so tovarniški električarji napeljali električno žico z barvastimi žarnicami, ki pa takrat niso gorele. Potem so dedka povabili v mračno in zapuščeno dvorano. Sam dedek se je pritožil, da je naletel na nekulturni sprejem.

Še sreča, da je vsako leto za sprejem pripravljen neumoren Papirniški pihalni orkester, ki popestri prireditve in je glavni nosilec obreda v svojih lepih barvastih uniformah, pripravljenih prav za novoletne prireditve. Izkazal se je tudi sindikat, ki je za otroke naročil dedku kar lepa in prijetna darila. Prav pa bi bilo, če bi razpolagali s primernim prostorom, kjer bi otrokom priredili tudi krajše predstave.

Predsednik OOOZSMS Papirnice Količevo poroča o delu organizacije v preteklem obdobju (Foto: N. Janežič)

Dedek pozdravlja vevške otroke, starejše je pa tudi pokritiziral

Za mlade in starejše

Mladina na barikadah

VEVČE, JANUAR — Marksistični center republiške konference ZSM Slovenije je prejšnji mesec priredil dva vzporedna seminarja za predstavnike marksističnih krožkov občinskih in koordinacijskih centrov MK Slovenije. Vsak krožek, ki je poslal na seminar svojega predstavnika, je moral sestaviti seminarsko nalogo, ki je bila pogoj za udeležbo. Na seminarju so obravnavali več zanimivih in aktualnih tem, med drugimi tudi: Etična misel mladega Marxa, Samoupravna politična kultura, Sodobna mladinska gibanja, ZMS po kongresu in podobno. Zanimala jih je tudi nova organiziranost marksističnih krožkov v republiki.

Seminarja se je udeležila tudi predstavnik mladine Vevče-Zg. Kašelj — študentka Iva Tesner. Našemu glasilu je poslala seminarsko nalogo pod naslovom: Mladina na barikadah. Zaradi aktualnosti in zanimivosti ter politično-vzgojnega momenta, jo v celoti objavljamo.

MLADINA NA BARIKADAH

Danes si nobena družba ne more privoščiti ignoriranja študentov oz. mladine, ravno tako kot si nobena tovarna ne more privoščiti izključevanja delavcev iz procesa soodločanja. Poleg delavcev so študentje tista sila (gibalno) družbenega razvoja, ki pomembno vpliva na spremembo družbe. Večkrat se ob raznih nemirih slišijo pripombe čes, saj to je vendar dežela, kjer študentje in delavci uživajo vse svoboščine in imajo široko demokracijo. Mladi so dobri opazovalci, kmalu odkrijejo nepravilnosti v družbi in jih hočejo tudi odpraviti. Sovražijo hinavščino, krivico, nasilje in sploh vse, kar človeka ponižuje in razvrednoti. To ne velja le za današnjo mladino, mladina vsake družbenoekonomske formacije je bila prav tako uporna kot je naša današnja in je imela prav tako napredne težnje za izboljšanje in spremembe v sistemu, v katerem je živela. Mladi niso indiferentno opredeljeni do aktualnih dogodkov, temveč stvari dobro poznajo in skušajo iz svojega zornega kota poiskati odgovore na vprašanja, ki jih zanimajo, rešitve iz življenjskih dilem in poti za odpravo anomalij, ki se pojavljajo v družbi. Značilnost (odlika) mladih je prav v tem, da njihova življenjska miselnost in duhovna razgibanost ne stagnirata, pač pa odkriva nove in nove objekte. Mladi so s svojimi revolty spodbodli teoretike, zlasti marksistične, da so na sodobno družbo začeli gledati iz novih aspektov.

Vendar mladi niso kritični le do družbe, pač pa tudi do sebe, kot so pokazale ankete (glej Marija in Vinko Skalar: **protesti-ram** str. 17).

Življenje mladih je nenehno iskanje svojega bistva in mesta v družbi. Nekateri sociologi so mnenja, da od tu izhaja tudi puberteta, ki je le umetno podaljševanje kriterijev otroške dobe. V družbah, kjer se človeku z doseg telesne zrelosti priznajo vse pravice in dolžnosti, ki jih imajo odrasli, torej ni nobenih kriterijev socialne in intelektualne zrelosti, tudi ni puberteta, ni političnih demonstracij itd. To je v primitivnih plemenih. V razvitih družbah pa so postavljeni tudi socialni in intelektualni kriteriji zrelosti, mladi težje najdejo svoje stabilno mesto v družbi, njihov položaj je precej negotov. Odrasli (po socialnih in intelektualnih kriterijih) se večkrat ne morejo postaviti izven svojega apriornega mišljenja, da je njihovo mišljenje sveta resnica, da lahko sodijo o vsem in z vso pravico razglašajo svoj »dixi«. Pri tem socialno in intelektualno odrasli večkrat zaidejo v konflikt med besedo in akcijo, v splošne laži, fikcije in mite o družbi.

Včasih odrasli očitajo mladim brezbrzičnost in prenačelnost, prav tako kot mladi očitajo starejšim ležernost in pasivnost. Prenagljenost? Morda. Vendar jaz to ne bi imenovala prenačelnost. Morda je to le pomanjkanje izkušenj in preveč delovnega elana (Kdor dela, greši).

Velikokrat pride iz strani starejših očitek, da mladi nimajo jasno načrtanih ciljev. Cilji vsekakor so, so tudi jasno načrtani, morda je vsa nejasnost v tem, da so premalokrat poudarjeni, je pa zato v doseg teh ciljev vlo-

ženo tem več aktivnosti. Kaj pa ideali? Madi vsekakor imajo ideale, le da so pri izbiri idealov natančnejši kot bi morda opazovalec sodil na prvi pogled. Ko si mlad človek izbira ideal, je njegov pogled uperjen v različne bolj ali manj skrite, vendar pomembne vrednote. Vse nepomembne in površinske napake na idealu, ki si ga mlad človek izbira, abstrahira in prikroji svojim konkretnim potrebam.

Včasih se sliši tudi pripomba, da naša današnja mladina ne bi bila sposobna voditi revolucije kot je npr. NOB. Pred leti je sociolog Schelsky z velikim uspehom širil »teorijo o tihem povojnem rodu«, ki se mu nič ne lju- bi, ki nima v sebi niti trohice revolucionarnega duha, pač pa uživa pridobitve sodobne civilizacije. Ravnodušna mlada generacija sedi, zadovoljna sama s seboj pred TV in se ne meni za svet okrog sebe, pač pa se utaplja v blaginji... 'Toda kmalu je tiha generacija postala neželena glasna. Svoje nezadovoljstvo izraža z demonstracijami na vseh koncih sveta, v ZDA obstaja tako imenovani »under ground press«, organizirani so tudi v razne skupine, kjer je včasih težko potegniti začrtno mejo med delikventskimi bandami in skupinami, ki imajo nekomformistične odnose do gnile družbe (zlasti na zahodu). Take skupine so na Poljskem huligani, v Veliki Britaniji Teddy boys, na Švedskem Skuna Folk, v Celju Zeleni gusarji, v Mariboru Amerikanci, v Kopru Bando Muda in v Ljubljani Divje palme in Green dogs itd. Vsekakor pa je jasno, da neka bistvena razlika med delikventskimi bandami in nekomformističnimi skupinami vseeno obstaja. Delikventi se zapirajo v svoj egocentričen krog in se borijo proti vsemu, kar je zunaj tega kroga. Po večini so to duševno moteni ali socialno neprilagodljivi, nižje izobraženi, manj inteligentni itd. Blagor človeštva jim ni dosti mar, upadljiva obleka, hrup, nasilje so le izraz njihove šibkosti in nezmožnosti normalnega afirmiranja v družbi.

Zahodni sociologi so mnenja, da mlade sili v odpor proti družbi in obstoječim družbenim normam po živalskih prednikih podedovana agresija. Drugi iščejo vzroke za upornost mladih v letnih časih, ki naj bi imeli vpliv na mladega človeka. Govorijo o pomembnem učinku seksualnega nagona, ki naj bi sproščal energijo v nezadovoljstvu proti politiki in družbeni ureditvi. Teorij o nastanku upornosti pri mladih je veliko več in še več.

Ni naša naloga, da razglabljam o resničnosti oz. o absurdnosti teh teorij, dejstvo je, da nemir in nezadovoljstvo mladih vzbujata strah. Teoretiki so ugotovili, da so mladi tudi nominalno močna sila: od treh milijard ljudi jih je okrog 50 % starih od 15 do 30 let. Vznemirljiv pojav hitrega in velikega naraščanja mladih so imenovali »BABY-BOOM«.

Sodobna mladina ni več zaprta v ozek krog dogajanj neke družbe, pač pa je s pomočjo sodobnih komunikacijskih sredstev povezana po vsem svetu, vendar je včasih nekoordinirana. Tako npr. je socialdemokratska stranka Nemčije ob študentskih demonstracijah julija 1968 v Beogradu s presenečenjem nad hitro intervencijo študentov izjavila, da so

jim beograjski kolegi še pred 14 dnevi vztrajno zatrjevali, da nimajo v načrtu nikakršnih nemirov.

Dejavnost študentov se snuje okrog dveh glavnih problemov:

1. Reforma in demokratizacija institucij, na katerih se šolajo.
2. Mesto posameznika v družbi in to v večini primerov le v splošnem okviru človeških pravic, kot so protesti proti apartheidu, rasizmu, imperializmu, preganjanju verskih in predvsem političnih manjšin itd.

Kar zadeva reforme institucij, na katerih študirajo, zahtevajo mladi:

- odpravo napačne socialno ekonomske strukture študirajočih,
- integracijo univerze z družbenimi problemi,
- večjo vlogo študentov pri soodločanju o vsebini in vodenju predavanj,
- dejansko soodločanje pri vodenju vzgojno-znanstvenih institucij,
- odpravo fevdalnih in hierarhičnih odnosov na vzgojnoznanstvenih institucijah.

To je splošen okvir programa študentskih zahtev, vendar obstajajo razlike med študenti in njihovimi zahtevami v razvijajočih se in razvitih državah. Prvi zahtevajo nacionalno osvoboditev, zavzemajo se za politično osvoboditev in zahtevajo večjo podporo političnemu in ekonomskemu razvoju. Študentje razvitih držav pa se borijo predvsem za strukturalno spremembo ustanov in v zadnjem času za vprašanja splošnega družbenega značaja.

Študentu ni vseeno, kdo ali kaj in kakšen ali čigav bo po šestnajstih letih šolanja. Noče biti lutka, s katero manipulira država ali kdor koli, pač pa hoče biti gospodar svojega dela. V šoli se je naučil, da je $2 + 2 = 4$, toda v praktičnem življenju je spoznal, da je $2 \text{ industrialca} + 2 \text{ kemika} = 4 \text{ milijone mrtvih v Vietnamu}$ ali kjerkoli drugje. Študent je mlad človek, je človek sveta prihodnosti, je relativno samostojen, vendar njegov položaj opredeljuje njegovi odnosi med temeljnimi družbenimi skupinami. Študent noče univerze, ki bi bila le industrija znanja, ki podpira bussines in vlado, ter v ta namen požira vedno več mladih in jih dviga k višjim nivojem znanja (Po Clark Kerr: The Uses of the University — 1963).

Večkrat se srečajo iz oči v oči mladi z granitno kocko v rokah in država (organizacija oblasti vladajočega razreda (v obliki policije in vojske. V takih primerih mladi nočejo prelivanja krvi, pač pa hočejo le družbo, v kateri univerza ne bo na tekočem traku producirala specializiranih idiotov, ki jih oblikujejo prav tako akademsko specializirani idioti.

Na revolte mladih vpliva vsekakor poleg psiholoških in socioloških momentov tudi avtomatiziran način življenja, avtomatizirana proizvodnja, ki povzroča avtomatizirane družbene odnose, v katerih je človek-stroj podvržen divjemu tempu, odtujenemu normalnemu biološkemu tempu življenja. Vse to vpliva tudi na mlade, ki se kot je že zgoraj omenjeno, zapirajo v razne klube, organizacije, bande, kolonije (hippies) in se v tej obliki upirajo tabuju seksa in malomeščanskega naziranja o sposobnosti (Velika Britanija), zanimajo se za preteklost, religijo in njeno filozofijo (pri nas).

Mladi so ne le aktivni pač pa tudi reaktivni, kar pa ne pomeni brezobzirni in nesramni. Tak je primer študentskih demonstracij privatnega collegae v Daytonu na jugovzhodnem delu zvezne države OHIO v ZDA. 5. septembra 1966 ob državnem prazniku ZDA je mesto obiskal predsednik Johnson. Študentje so v največji dostojnosti s kravatami in ostrizanimi lasmi organizirali demon-

stracije proti totalizirani družbi, ki manipulira s človekovimi mislimi in ravnanji pod fasado demokracije, kjer je parlament le sredstvo za prevlado vplivnih manjšin. Ugledni meščani so mirne demonstrante ozmerjali z opicami. Nastopila je tudi policija. Rezultat demonstracij je nekaj deset ranjenih, več mrtvih. Časo-

pisi pa so pisali le o tem, da je imela prva dama ZDA novo obleko.

Dokler bo »napredna svetovna javnost« v taki meri zainteresirana za odpravo nepravilnosti v družbi, ki so odraz v nemirih mladih, se stanje ne bo spremenilo, ne v strukturi države, ne v odnosu mladih do države.

Iva Tesner

V. Zimske športne igre papirničarjev Slovenije

VEVČE, JANUAR — Ne samo za strojem, delovno ali pisalno mizo. V dneh od 6. do 8. februarja 1975 se bodo slovenski papirničarji izkazali tudi na snegu. V teh dneh bo tradicionalno smučarsko prvenstvo papirničarskih delavcev Slovenije. To tekmovanje je postao že tradicionalno, sicer malo mlajše kot papirničarske športne igre. Tekmovanje bo na smučišču ob novi vlečnici na Velikem Trebeljevem. Prireditelj je tokrat sindikalna podružnica Združenih papirnic Ljubljana — Vevče.

Program tekmovanja:

Četrtek, 6. februarja 1975 ob 19. uri:

Sestanek vodij ekip in žrebanje startnih števil v sejni sobi Združenih papirnic Ljubljana — Vevče

Petek, 7. februarja 1974 ob 9 uri:

Otvoritev V. republiških smučarskih tekem delavcev papirne industrije SRS

ob 10. uri

Začetek tekmovanja v teku na 3 km za ženske

ob 11. uri

Začetek tekmovanja v teku na 6 km za moške

Sobota, 8. februarja 1975 ob 10. uri:

Začetek tekmovanja v veleslalomu za ženske

ob 11. uri

začetek tekmovanja v veleslalomu za moške

ob 15. uri

razglasitev rezultatov tekmovanja v restavraciji Združenih papirnic Ljubljana — Vevče

Način tekmovanja bo po pravilih Smučarske zveze Slovenije. Tekmovalci bodo razdeljeni in starostne razrede pri tekmovanju v veleslalomu in sicer:

I. starostni razred do 25. leta starosti

II. starostni razred od 25 do 35 let starosti

III. starostni razred nad 35 let starosti.

V veleslalomu za ženske in v vseh tekih se bo tekmovanje odvijalo samo v enem razredu.

Priznanja bodo dobili tekmovalci, ki se bodo uvrstili do 5. mesta v posamezni disciplini. Ekipnega prvaka pa bodo določili na osnovi najboljših skupnih rezultatov iz vseh disciplin nastopajoče tovarne. Sem štejejo:

2 tekmovalki z najboljšim časom iz veleslaloma, 3 tekmovalci iz veleslaloma I. in II. starostne skupine, 2 tekmovalca iz III. starostne skupine, 1 tekačica in 2 tekača iz smučskih tekov. Smučarji, ki so bili v pretekli sezoni kategorizirani, ne bodo imeli pravice tekmovati v konkurenci. Prav tako ne bodo imeli pravice tekmovanja tisti, ki niso v rednem delovnem razmerju v eni izmed slovenskih papirnic. Izkazali se bodo z zdravstvenimi izkaznicami.

Pričakujejo, da bo tekmovalo 19 članov vevškega kolektiva, vseh tekmovalcev pa bo kar nad 100.

Upati je, da bodo snežne razmere ugodne, sicer bo moral organizator spremeniti kraj in čas tekmovanja.

Vevčani in Količevci pridite spodbujati svoje tekmovalce! Izlet bo lep!

Po končanem tekmovanju še posvet in takoj na izračun končnih uradnih rezultatov (Posnetek izpred šestih let)

GLAVE IN REPI

V levo in desno polovico osrednjega dela lika, vpišite za številkami 14 besed s štirimi črkami (v vsak kvadrata pride ena črka), ki imajo naslednji pomen:

1. slavnostna dvorana, velika lepa veža, 2. list papirja, 3. kraška pokrajina na Hrvaškem, 4. želatina iz alg, 5. naša informativna revija za televizijo, radio, film in zabavno glasbo, 6. osvežujoča pijača, ki vsebuje kofein, 7. nadležna mrčes, 8. že pokojni češki šahovski velemejster Vidmarjeve generacije (Richard), 9. peruanski grm, katerega listi vsebujejo značilen alkaloid, 10. velika sibirski reka, ki izvira v Bajkalskem gorovju in se izliva v Severno ledeno morje, 11. slovenski filmski režiser (Jože, »Kek«), tudi hokejski vratar Olimpije (Tone), 12. izmeček ognjenika, tudi kredenca, 13. vsakemu človeku najdražja oseba, 14. težak spanec, nadležnež, tudi igra na prste.

Pred besede na levi (v pravokotničke) vpišite po eno, dve ali tri črke, desnim pojmom pa jih pripisite na koncu, da boste dobili besede naslednjega pomena:

1. stražnica ob meji, 2. listna to drevo, ki ga naša industrija

1					8						
2					9						
3					10						
4					11						
5					12						
6					13						
7					14						

predeluje v celulozo, 3. podobnost, analogija, 4. delavec v gozdarstvu in lesni industriji, 5. udeležba pri igri ali športnem tekmovanju, 6. soteska, grapa, 7. čuvarka otrok, pestunja, 8. očesna mrežnica, 9. žitni plevel, klinčica, 10. nemški pesnik otožne lirike (Nikolaus), 11. ptič s plavalnimi nogami, ki živi ob vodi, to novščica, 12. francoski politik, ki je bil dvakrat ministrski predsednik, ob koncu vojne pa kot

nacistični sodelavec obsojen in ustreljen (Pierre), 13. moško ime, tudi vrsta pajka, 14. slovenska boginja smrti.

Vse »glave in »repi« (črke v pravokotničkih), brani po vrsti navzdol, dajo naziv SOZD, sestavljene iz štirih TOZD, znana pa je po proizvodnji, še bolj pa po končni dodelavi izdelkov papirne industrije.

I. S.

O kroničnem alkoholizmu in alkoholikih

Nadaljevanje in konec

Alkoholizem in delo

Alkoholizem je družbena bolezen zaradi razširjenosti in resnih bolezenskih posledic pa tudi, ker stane posameznika in družbo. Povzroča nevšečnosti v osebnem življenju, v družini in družbi, številne statistične raziskave pa kažejo, da od tod izvirajo raznovrstna zločinska dejanja in predvsem prometne nesreče, da je vir družinskih preprirov, ločitev, polumov in samomorov.

Alkoholizem in sposobnost za delo

Šele pred pol stoletja so se v industrijskih krogih zavedli škodljivosti alkohola. Posebno očitno je, da uživalci alkohola veliko več izostajajo, da se pogosteje ponesrečijo (pri alkoholizemiji, ki presega 0,25 g/l, je nevarnost več kot 50%), da se zgodaj postarajo, kar se pozna pri njihovih delovnih sposobnostih in da končno zgodaj umrejo.

Zanimivo je, da se telesne in duševne motnje ne pojavljajo v enakem razmerju. Človek je lahko telesno zelo načet, njegova duševnost pa je ohranjena — to velja predvsem za sposobnost umetniškega ustvarjanja. Nasprotno srečamo hude pive, ki so telesno dolgo časa krepki in zmorejo težke fizične napore, ki pa so duševno že zelo moteni. Toda zaradi značaja sodobnega dela, ki dostikrat zahteva telesne in duševne sposobnosti, pa tudi večjo odgovornost, imajo alkoholiki vedno manjše možnosti za delo v industriji.

Delovni pogoji in alkoholizem

Sprašujemo se, v kakšni meri spodbujajo alkoholizem fizični in psihični delovni pogoji. Alkohol na začetku delovanja lahko primerjamo z uspavalom in mamilom. Ko oslabijo mišično-čutne sposobnosti, se človek pod vplivom etanola počuti močnejši, spretnejši, bolj pogumen; seveda pa se utrujenost pojavi kaj kmalu.

Nekateri težki delavci, predvsem tisti, ki so izpostavljeni vročini, navadno pijejo bolj ali manj alkoholne pijače. Prav pri delavcih, ki so najbolj žejni, je nevarnost največja. Poleg fizičnih naporov in vročine vzbujata žejo tudi prah in dim, ki izsušujeta sluznice. Tako so (ali so bili) nekateri poklici posebej dovzetni za alkoholizem: železarski delavci, rudarji, pristaniški delavci itd. Nekateri snovi, ki jih uporabljajo v industriji, lahko pospešujejo učinek alkohola na živčni sistem. Taka so na splošno topila za ma-

ščobe. Snovi, kot npr. kalcijev cianid pa spremenijo razkroj alkohola v organizmu in povzročajo zastrupitev. In končno, ker alkohol v glavnem spodbuja črevesno resorpcijo, so nevšečnosti lahko zelo hude, ne le pri različnih zdravilih, antibiotikih, hipnotikih, nevroleptikih, vermicidih itd., temveč tudi v stiku s strupenimi industrijskimi produkti kot so svinec, živo srebro, arzenik, anilin itd.

Med psihološkimi dejavniki je treba omeniti navado, da postrežemo z alkoholnimi pijačami najrazličnejšim obiskovalcem: dostaviteljem na dom, kontrolorjem plina ali elektrike itd.

Tudi narava dela lahko vpliva. Na eni strani spodbuja močnejše pitje alkohola dolgočasje, ki izhaja iz monotonega, samotnega dela, na drugi strani pa sodobno delo zahteva dostikrat izredno pazljivost, miselni napor, kar povzroča živčno utrujenost. Spet srečamo značilnosti, opisane že v zvezi s fizično utrujenostjo; alkohol, ki deluje kot mamilo in poživilo, lahko zmanjša živčno napetost.

Preventiva

V industrijsko visoko razvitih deželah ne glede na njihov ekonomski ali politični sistem, se vedno bolj zavedajo nujnosti posebne službe za boj proti alkoholizmu v podjetjih. Takšno delovanje je mogoče, če se zavedamo, da se bolezen, ki jo pravočasno odkrijejo in zdravijo, da v večini primerov ozdraviti z majhnimi stroški; da pomeni vrnitev kvalificiranih delavcev v proizvodnjo trdnost podjetja, da napetosti, ki nastanejo na delovnih mestih zaradi prisotnosti alkoholikov dostikrat rešujejo človeške odnose, da je kaznovanje in odslovi delavca, ki je vdan alkoholu, samo prenos na skupnost, katere bremena pa vendarle nosi tudi podjetje.

Preventiva poteka v treh smereh: vzgojna propaganda, izboljšanje delovnih pogojev, prehrane in pijače delavcev.

Vzgojna propaganda je izredno pomembna, če se izvaja spretno in vztrajno in, če zajema vse uslužbenice in njihove predstavnike. Biti mora osebna, poteka naj v majhnih skupinah, posebno pozornost mora posvečati mladini. Naj bo preprosta, prilagojena znanstvenemu poznavanju problema in intelektu ter sprejemanju poslušalcev. Izogiba naj se slehernega moraliziranja, poudarja naj upoštevanje družbenih kategorij. Takšna vzgojna dejavnost pozna dva poglobljena cilja: ovreči nagnjenje do alkohola, ki je med ljudmi še vedno preveč razširjeno in predlagati higienska

pravila. Ta pravila temeljijo na naslednjih osnovah: pitje alkoholnih pijač na tešče je škodljivo, posebno pri delu ali vožnji, med jedjo je treba omejiti količino alkohola, nikoli ne smemo vsiljivo ponujati alkoholnih pijač. Za vzgojno dejavnost morajo skrbeti ljudje, ki se po stroki ali prostovoljno zanimajo zanjo: zdravniki za medicino dela, varnostni inženir, socialni delavec, delovodje. Skupine nekdanjih uživalcev alkohola kot so predvsem v ZDA »Anonimni alkoholiki« in pa Modri križ ali Zlati križ v Evropi, imajo zelo pomembno vlogo. Nekateri organizacije npr. »Svet tovarišev« v vzhodnih deželah lahko koristno pomagajo pri zmanjševanju števila alkoholikov.

Drugi tip preventive je izboljšanje delovnih pogojev. Ena poglobitnih nalog medicine dela je, da pregleda vsakega delavca in da ugotovi, ali je telesno in duševno sposoben za delo, ki ga opravlja.

Prehrambena higiena predstavlja pomembno poglavje pri preventivi alkoholizma v tovarni. Lakota in žeja pri delu sta zapleten problem, ki ga je potrebno čim bolj rešiti z upoštevanjem krajevnih prehrabnih navad. Za izvajanja prehrabne higijene so potrebni bifeji s primernimi jedilniki, dovolj dolge pavze, oskrba s pitno vodo ali drugimi zdravimi pijačami in upoštevanje pravil, ki omejujejo oziroma prepovedujejo uživanje alkoholnih pijač na delovnem mestu.

Zdravljenje

Zdravljenje se največkrat odvija izven tovarne. Ukrepi proti zastrupljanju, bodisi ambulantni, bodisi v specializirani ustanovi so najbolj učinkoviti. Številni porazi in novi padci nastopijo ob vrnitev na delo, v nenaklonjeno okolje, kjer je bolnik prepuščen samemu sebi. Razumljivo je, da je potrebno tesno sodelovanje med zdravstveno in socialno službo v podjetju. Zdravstvena služba lahko v določenih primerih z zdravnikovim soglasjem skrbi za redni potek kure, važna pa sta predvsem nadaljnji zdravstveni nadzor in pomoč, kot tudi obzirno sodelovanje delovodje in delovnih tovarišev in izbira primerne dela.

Skratka, alkoholizem je treba preganjati na delovnih mestih pa tudi drugod. Zatiskanje oči pred tem problemom bi za odgovorne v podjetju ne glede na pravno plat, širino in obliko takšnega ponašanja, pomenilo hudo napako na gospodarskem in človeškem področju.

Papirniški pihalni orkester Vevče pričakuje dedka Mraza

KADROVSKA SLUŽBA POROČA

Papirnica Vevče

December 1974

Prišli:

Dobrota Marija — administrator družb. stand.
Križman Aleksander — paznik pap. stroja
Ulčar Ladislav — vodja preč. rez. stroja
Bukovec Viktor — obratni električar I
Jelševar Marko — električar III
Kiridić Jelena — snažilka
Demšar Matjaž — kurir
Muhić Fikret — I pomočnik dodel. stroja
Murarević Dušan — vnašalec
Trucić Danilo — vnašalec
Kesar Jeka — pom. kuharice

Odšli:

Muranović Mujaga — inv. upokojen
Rački Stanislav — samovoljno zap. delo
Kotar Albina — samovoljno zap. delo
Strah Jože — inv. upokojen

Poročili so se:

Jazbec Jože z Modic Marijo
Stare Risto z Zofič Mileno

Cestitamo!

Rodili so se:

Paunović Ljubomiru sin Sladan
Cestitamo!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta

IVANA STUPICE

Se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje in nama izrazili sožalje. Enaka hvala kolektivu papirnice Količevo za organizacijo pogreba, za poklonjeno cvetje, ter godbi in pevcem za lepe žalostinke.

Vsem še enkrat prisrčna

hvala.

Žalujoča: žena Marinka in sin Boris

ZAHVALA

Ob smrti mojega moža Matija Gerbajsa se lepo zahvaljujem vsem, ki so ga spremili na zadnji poti in z menoj sočustvovali. Še posebno pa se zahvaljujem aktivu ZB NOB Papirnice Vevče za poslovljene besede in organizacijo pogreba.

Antonija Gerbajs

V mesecu decembru so se zaposlili:

Limoni Janko — del. v KC — ključavničar
Grabnar Peter — papirničar — del. v proizvodnji
Urankar Vincenc — delavec v lesbrusilnici
Nakrst Peter — delavec v proizvodnji
Lavrič Marjan — delavec v brusilnici
Ranković Tanasije — delavec v brusilnici

V decembru so odšli:

Alešević Hamdija — del. v proizvod. — v poizkusni dobi
Pogačar Albin — snemalec lepenke — umrl
Stupica Ivan — predelavec — umrl
Tutić Ante — delavec v proizvodnji — samovoljno
Šiljak Milan — delavec v embalaži — samovoljno
Mav Branko — električar — odhod v JLA

Rodili so se:

Lavrič Janku sin Tomaž
Leskovšek Marti hči Lea in sin David
Hribar Stefanu hči Stefka

Cestitamo!

POPRAVEK

Opravičujemo se tov. Jožetu Končarju za neljubo pomoto, ki je nastala pri rubriki »Kadrovska služba poročja«. Pravilno se glasi, da sta se Jožetu Končarju rodili hčerki Karla in Joži in ne Jožetu Kočarju, kot je bilo pomotoma javljeno.

NAŠE DELO

Glasilo delovnih kolektivov Združenih papirnic Ljubljana in Papirnice Količevo — Izdajata ga delavska sveta — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik Stane Robida — Uredniški odbor: Milan Delinger, Milan Korošec, Jože Marolt, Ljubo Milič, Tone Novak, inž. Danilo Škerbinek — Tehnični urednik Danilo Domajnko (Delavska enotnost) — Tiska tiskarna Tone Tomšič v Ljubljani

Po mnenju Republiškega sekretariata za informacije št. 421-1/72 z dne 23. 1. 1974 šteje ta publikacija med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.